

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej
Fél évre ... .. 480 Lej
Negyed évre ... .. 240 Lej
Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival 15 bb

Mi történik Kinában?

Írta: Lloyd-George, Nagybritannia volt miniszterelnöke.

Mi történik Kinában? Egy és más hír átszűrődik a Jangce pártán, de áthatolhatatlan kőd torolja el a birodalom belsejét. A Times egy munkatársa Tienertől dél felé utazásban nem volt képes rákérdezni arra a batárra, ahol az északi okkupáció véget ért és amelyen a kantoni hadsereg előnyomulásaiban eljutott. Könnyen magyarázható ez. Az egymással harcoló hadsereg lélekszáma jelentéktelen, ha szamba vesszük, hogy milyen rengeteg területen működnek. A győzelmes kantoni hadsereg katonáinak száma körülbelül 150 ezer fő. Ha emlékeztetem meg nem téveszt, ez a sereg nem sokkal nagyobb, mint a mellyel Allenby tábornok rendelkezett, amikor Palesztinát meghódította, tehát olyan országot, melynek területe tízedrészre sincsen annak, melyet Csjang tábornok vállalkozó hadserege végigsöpört.

Véres csatákról semmi hírünk és nem hiszem, hogy nagyobb öldöklés esett volna az egész hadviselés során, mint amekkorával a nyugati front egy kővezáráknak megrohama járt. Egy vezető diplomata, kiknek régebben Kinában volt az állomása, a minap elmondotta egy beszélgetésének tartalmát, melyet egyszer egy híres kínai tábornokkal folytatott a csatanyerés kérdéséről. A tábornok elmondotta, hogy a kínai stratégia ma is azután a katonai szabályzat után igazodik, melyet körülbelül Konfucius idejében írtak meg. Az utasítás főpontja azt mondja, hogy a hadvezérnek nem kell arra törekednie, hogy az ellenséget csatában megverje, hanem arra, hogy „egyéb eszközök” segítségével megbontsa és visszavonulásra bírja. A legmegszokottabb módszer az ellenséges vezér megvesztegetése.

Ha azt egyszer megvesztegették, a csapatokat, melyeknek semmi különös kedvük, hogy leöllessék magukat, könnyű kielégíteni. Valahányszor az ember a kínai háborúk vértelen nagy győzelméről hall, ezt a körülményt mindig jó szamba kell vennie. Ugyanez megérteti azt is, mekkora előnyhöz jut az a vezér, kinek gazdag városokat sikerül elfoglalnia.

Mire készülnek a nagyhatalmak? Ők is erősen töprenkednek és nem lesznek semmit honfitársaik biztosítása érdekében. Ágyus naszádot hoznának fel-le a Jangce-n. Országuk közvéleménye jogosan kívánja, hogy minden lehető megtörténjen azoknak oltalma érdekében, kik a flotta ágyúinak hordótárolóiban élnek. Össze-vissza 15000 brit alattvaló él Kinában. A japánok

száma valószínűleg jóval nagyobb. De ha az amerikaiakat, franciákat és németeket is hozzájuk vesszük, akkor a kínai területen élő külföldiek száma nem sokkal marad a 100.000 fő mögött. Minthogy túlnyomó többségük a hajózható vizek szelvényében lakik, a nagyhatalmak egyesült tengeri hadereje számára nem lehet nehéz feladat megfelelő oltalmat nyújtani a kicsiny európai településeknek.

Igaz, hogy szétszórva élnek és hogy nagyok közöttük a távolságok s azért könnyen megeshetik vejük a nagy baj, minekelölte az ágyuszád eljutott volna kijelölt helyére. De a kínaiak sem eszevesztettek és nagyon jól tudják, hogyha valahol megszállásra kerül a sor, azt igen hamarosan szörnyű megtorlás követné. Nem is az egymással szemben álló hadseregek felől fenyeget a veszedelem, hanem a csöcselék dühének hirtelen kitörése felől. Az idegenellenes indulat egész Kinában megerősödött és ahol a kormánybiztos nem ül nyergében, ott az idegenek életét nap-nap után veszedelem fenyegeti.

A kantoni kormány, bármint vélekedünk is elveiről, tehetséges férfiak testülete, amely határozottan és szilárdan kormányozza azokat a területeket, amelyeket kezében tart. Hankauban az élet nyugalmas lett, mióta Csjang tábornok valóságosan is megszállotta a várost. Sokkal józanabbak és sokkal eszebbek ezek

az emberek, semhogy ürügyet adnának a nagyhatalmaknak a beavatkozásra. Jól tudják, hogy a vitathatatlan jog alapján állnak, mikor azt kívánják, hogy Kinának is adassék meg a nemzeti függetlenségnek az a mértéke, melyet minden más nemzet élvez, amely részese a nemzetközi jog védelmére Genfben létesített testvérségnek. Abban a pillanatban azonban, melyben ez a jogos követelés az idegenek vadállati lemezárolására, vagy az idegen tulajdon elpusztításában való kéjelgessé fajul el, a beavatkozás elkerülhetetlen és a joghoz való igény ugyanolyan módon megsemmisül, mint a boxerláadás napjaiban.

Mig azonban arra futja a kormány tekintélyéből, hogy a fenhatósága alatt álló városokban minden provokáló incidenst csirájában megakadályozzon, ahhoz már nincsen elég ereje, hogy a birodalom belsejében elszigetelt városokban és falvaiban szétszórta élő missziókra is kiterjessze oltalmát. A faji ellentéteket ott fokozzák a vallási ellentétek. Egyházi körökben erős ellentmondást keltett azért az a különös beszéd, melyet Inchcape lord a P. E. O. Gözhajós Társaság részvényeseinek mondott. A Kinában dolgozó missziók ellen intézett támadása bühtetlen vakmerőség volt. Alig hiszem, hogy olyan előkelő pozíciójú férfiak valaha is ilyen keményen és félreérthetetlenül megtámadott volna keresztény missziókat.

„Kérem önöktől, milyen szemmel néznék azokat a kínaiakat, kik országunk egész területén számos

missziót alapítanak azzal a céllal, hogy népüket Buddha hitére térítsék meg... Csak sajnálkozni lehet azon a törekvésen, melynek Kína ősi hitének megsemmisítése a célja, annak a hitnek, mely a kínai embernek ép olyan szent, mint magunknak a kereszténység. Az ilyen törekvések, véleményem szerint, sokkal több rosszat okoznak, mint jót.”

Inchcape lord jól ismeri a Keletet — senki nála jobban nem ismeri. De a missziók ellen intézett támadása legalább is nem mondható hasznosnak olyan időpontban, melyben a misszionáriusok életét fanatikus tömegek részéről nap-nap után veszedelem fenyegeti.

A nagyhatalmaknak szemiatómást nincsen közös politikájuk, ha csak ezt a nevet nem érdemi minden beavatkozástól való egyértelmű irtózkodásuk. Ha a nacionalisták megtámadják Shanghai-t és a város a kezükbe kerül, akkor valamiféle akció elkerülhetetlen lesz. Akkor nem lesz egyéb alternatíva, mint vagy a háborút választani, vagy az elismerést. Az előbbi elképzelhetetlen és egyetlen kormány sem gondol ilyen lépésre. Akadnak Britanniában harcias elemek, de a brit közvélemény, mint egész, határozottan és állhatatosan ellene van minden katonai műveletnek. Őszintén remélem, hogy a Genfben összegyűlt kiküldöttek nem mulasztották el elhatározásra jutni arra a politikára nézve, amelyet a Kinában érdekelt nemzetek követessenek, ha majd a cselekvés nem lesz már halogatható.

Pop C. István örökös szenátor lesz

Felemelték a parlamenti tagok napidiját. — Megszavazták az Acsev megvételét. Iorga nagy beszéde a költségvetési vitában.

(Az Aradi Közlöny bucuwesti-i tudósítójától.) Politikai körökben nagy érdeklődéssel fogadják a hírt, hogy a szenátus igazoló bizottsága újból tárgyalta Pop C. Istvánnak azt a kérését, hogy mint az albaiuliai nemzetgyűlés volt elnökét jogszerűen szenátor-nak nyilvánítsák. A bizottság hozzájárult Pop C. István kéréséhez, amelyet még a karácsonyi szünet előtt a szenátus plénuma elé terjesztettek megszavazás végett.

A parlamenti tagok napidija.

A kamara éjjeli ülésén megszavazták az új bírói állások kretálásáról szóló törvényjavaslatot, majd folytatták a költségvetés vitáját. Ezután elfogadta a kamara a parlamenti tagok illetményeinek felemeléséről szóló törvényjavaslatot, amely a képviselők és szenátorok napidiját ezer lejben, havi illetményüket pedig hatezer lej-

ben állapítja meg visszamenőleg a jelenlegi parlament megnyitásától kezdődőleg. Végül megszavazták az Arad Csanádi Egyesült Vasutak megvásárlásáról szóló konvenciót. — A szenátus éjjeli ülésén betérjlesztették a fogyasztási adók emeléséről, a mezőgazdasági és házadók módosításáról szóló törvényjavaslatot. Utána a szenátorok a szekciókba vonultak.

A valuta stabilizálása.

A kamara délelőtti ülésén Argetoianu és Popovici Mihály beszéltek a költségvetési javaslat ellen. Utóbbi panaszkodott a készpénzhiány miatt és követelte a valuta stabilizálását. Kijelentette, hogy a költségvetés nem reális és nincs is egyensúlyozva. Támadta a liberálisokat a kommercializálás miatt és tiltakozott az államvagyon eltérő elosztása miatt. Követelte

a nemzeti vagyon-kataszter felállítását.

Iorga követelése.

A kamara ma délutáni ülésén folytatták a költségvetés vitáját. Iorga szólal fel először, aki szerint a költségvetés számai fölötte vita teljesen felesleges. Nem helyesli, hogy a pénzügyminiszter a költségvetési javaslat bevezetésében bizalmatlanságát fejezi ki a minit iránt és helyesebbnek tartja Bratianu Vintila hangját, aki költségvetésében mindig a jövő iránti bizalmának adott kifejezést. Nehéznek találja a pénzügyminiszter feladatát és véleménye szerint erre az állásra kiváló szakértő szükséges, különösen Bratianu Vintila után. A költségvetés elismeri az ország nagy szükségleteit, de nem elégíti ki azokat. Új hazánknak — folytatja — melyet a nemzeti munka más alapjain kell felépítenünk, a pénzügy ve-

metése nem kielégítő a megmagyobbodott államhoz képest. Szükségünk van pénzre a közoktatás, közigazgatás, hadsereg számára és nagy hiányaink vannak, amelyeket komoly munkával kell pótolni. Morális és materiális újjáépítést kíván. Olyan kormányra van szükség, mely az összes pár-

tok szakembereiből legyen összeválogatva, akik az ország javáért dolgoznak. Új választásokat követel, hogy az ország akarata megnyilatkozzék, mert csoportokra és politikai ellenfelekre nem lehet országépítő munkát alapítani. (Nagy taps.)

Utána Madgearu beszél, aki

telmagasnak találja a költségvetés emelkedését. Támadja a kommercializálást és az állami monopóliumokat, majd a közadósságokról beszél, amelyek rendezése még hátra van. A tisztviselők helyzetének sürgős javítását és a mezőgazdasági szakoktatás kiszélesítését kívánja.

Otnegyed millióra bírságoltak egy aradi gyárost

Aradváros vezetősége felelőssé tette a karácsonyi árvízveszedelemért. — Egy elsüllyedt kotrógép tönkretette a Maros partvédelmét.

(Arad, december 21.) Az aradi városi mérnök hivatalban nagy feltűnést keltő, érdekes döntést hoztak ma az emlékeztető árvíz-katasztrófával kapcsolatban, mely az elmúlt télen pusztított, nagy anyagi károkat okozva Aradon is. Az árvízveszedelem, mint emlékeztető, főképpen a Marospartnak a volt papírgyár felé eső részén vitt nagy pusztítást végbe. A város vezetősége a megtartott szakértői és kárbecslői vizsgálat folyamán egy ismert aradi gyáros terhére róta a part nagymérvű megrongálódását és ezért az aradi gyárost több mint egy és egynegyed millió lej bírsággal sújtotta. A kétségtelenül szenzációs eset részletei az alábbiak:

Körülbelül hat évvel ezelőtt, még 1920-ban történt, hogy az árvíz elvitte Vulcu Maxim aradi gyáros homokkotró gépét, amely a temesvári lid közelében volt felállítva. A víz egészen a volt

papírgyárig sodorta a kotrógépet, amely ott a partnál megfeneklett. Az árvíz elmúltával a városi mérnöki hivatal több ízben felszólította a gyárost, hogy emeltesse ki a kotrógépet, amely jelenlegi helyzetében meglehetősen nagy mértékben rongálja a partot s akadályozza, illetve csökkenti a partvédelmet, azonban a kiemelés nagy összegeket emésztett volna fel és ezért Vulcu Maxim nem teljesítette a város követelését. Az évek múltak és a kotrógép ottmaradt a Maros vizében megfenekedve. Az elmúlt év télen azután újabb, magyarországi árvíz pusztított és a Maros árja benyomult a partra, épen azon a részen, ahol — mint azt a mérnöki hivatal megállapította — a gyáros kotrógépe meggyengítette a partvédelmet. A város vezetősége a veszedelem elmúltával kijavíttatta a partot.

A folyamamérnöki hivatal a városi mérnöki hivattal karöltve — több helyszíni szemle során — azt igyekezett megállapítani, hogy milyen mértékben járult hozzá a kotrógép a part megrongálásához

és a végzett számítások alapján 1 millió 268.000 lej bírságot rótt ki Vulcu Maxim gyárosra, mert nem tett eleget a mérnöki hivatal többszöri felszólításának és ezáltal nagy kárt okozott a városnak. Egyben — a bírságon felül — arra is kötelezték a gyárost, hogy záros határidőn belül további 100.000 lejt helyezzen le a városi pénztárba a kotrógép kiemelésének költségeire. A mérnöki hivatali döntés szerint ugyanis most már maga a mérnöki hivatal emelteti ki a kotrógépet Vulcu Maxim költségén.

A városi mérnöki hivatal ezt a döntést a legközelebbi interimár ülés elé viszi approbálás végett és ezután közlik az érdekelt gyárossal, hogy több, mint ötnegyed millióra büntették meg. Az érvényes határozat kikézhítésétől számított 15 napon belül aztán joga van Vulcu Maximnak felebezni a bírság ellen. Városi körökben nagy és feszült érdeklődéssel várják a nagy feltűnést keltő bírságot, további fejleményeit.

Felgyógyul

az öngyilkos erdélyi grófnő

Megtagad minden felvilágosítást öngyilkosságának okára nézve.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Haller Zsófia grófnő tragédiája, amiről tegnapi számunkban megemlékeztünk, ugylátszik, még sem ogy végzetes kimenetelű, mint azt az első pillanatban hinn lehettünk ahogy az első jelentések szóltak. Haller Zsófia, aki tudvalevőleg luminallal mérgette meg magát, hogy megszabaduljon nyomorba süllyedt életétől, ma már jobban van és néhány napon belül el is hagyhatja a Rókus kórházat, ahová elkeseredett tetteinek elkövetése után a mentők beszállították.

A rendőrség nagy buzgalommal látott hozzá, hogy a grófnő öngyilkosságának okait kikutassa, azonban ez a fáradozás eddig meddőnek bizonyult. A grófnőt miután már túl van minden veszélyen, kihallgatták, azonban öngyilkosságának okairól minden felvilágosítást megtagadott. A házbeliek sem tudnak felvilágosítást adni Haller Zsófiáról, mert a grófnő annyira elzárkózottan és visszavonultan élt, hogy semmitsem lehetett róla megtudni. Még a házbért is borítékba zárva adta oda a cselédnek, aki aztán elvitte Haller Zsófia háziasszonyának, Szalkay Samunénak, akinek egy különbejárta udvari szobájában lakott egy nagy Üllői-uti bérkaszárnnyában.

Igen valószínűnek látszik, hogy az első jelentésekhez híven kizárólag a nyomor készítette szomorú elhatározására.

TARCA.

Az orvos és a halál.

Benedict Henrik tanár halálára.

Irta: Kálnoki Izidor.

Most harmadéve ott áll az ágyam szélén. Én fásultan fekszem s úgy érzem, hogy meg fogok halni. Ő mosolyogva simogatta a homlokomat és azt mondta, hogy meg fogok gyógyulni. Az én beszédem dadogó volt a kiábrándulástól, az ő beszéde csengő volt a jószágtól, a részvételtől, a segíteni akarástól. És hallgatta a szívem fájdalmas vonaglását s hallgatta a beteg tudom zihálását, megnézte lázas vérem száguldását, a Röntgen elé is odaállított és a tudomány lámpásával belevilágított talán a lelkem mélyéig, orvososságát is adott, amiket szedgettem immel-ámmal, az életrendemet is megszabta, amire rákényszerített a szerető ápolás és én hiába éreztem a közeledő halált, ő visszavarázsolta az elmenőben volt életet. Meggyógyított, mint sokezer mást. Visszaadott az életnek. Munkaerőssé s életvidámmá tett újra. És most, amikor az ő sírja mellett viszem gondolkodom háromévei és tízévei és még régebbi kórságaimra, letezem a hitet, hogy nem a gyógyító füvek nedvében, nem a vilamos gépek varázslatos fényében, nem a rejtélyes coctumok keverékében van az igazi gyógyító erő, hanem az emberi jószágban, odaadásban, szeretetben, humanizmusban. A szeme, a keze, a nézése, a nemessége, a tudása, a gondossága mind csupa gyógyító erőt sugárzott a betegre. Mintha az a nagy emberi jó-

ság, a segítségnek az a hatalmas vágya, amely egész lényét eltöltötte, mindig és mindig magával vitt volna egy darabot a pusztító kórságból, lassacskán elemészette az egészséget. Nemcsak magamban tanakodtam erről a csodás gyógyulási processzusról, beszéltem a betegek tucatjával, ezek beszéltek a betegek százával, a százak kihallgatták az ezeket — mind azt mondták, hogy az emberi jószág volt Benedict Henrik tanár leghatalmasabb székelye. Ezért kellett nekünk meggyógyulnunk és ezért kellett neki meghalnia. Összegyűjtötte magában ezek kínjait és fájdalmait. Amíg nem bírta tovább...

Az orvosi pályát az isten is a jó emberek számára teremtette. Már maga a pályaválasztás, az ifjunak az a gondolata és elhatározása, hogy jövő életét az emberek szenvedéseinek enyhítésére szánja, nemes és jó ember-szerető szívre vall. Aki szívós és erős, az iparos pályára lép, aki ravasz és élelems, ügyvéd lesz vagy kereskedő, aki rendszerető és beszkatlyázott életet kíván, az hivatalnok lesz, aki becsvágyó és hatalomra vágyó, katonai vagy politikai pályára lép, aki szeleburdi és könnyűvérű, az a véletlenre bizza magát, csak aki vértelenül jó, végtelenül türelmes és határtalanul ember-szerető, abból lesz orvos.

Keserves pálya, amely halálig való tanulás kötelességével van egybekapcsolva. Mindenki más fejlődésének egy bizonyos stádiumában végzett. Az orvos mindig kezd. Minden beteg új betegséget jelent. Minden új

az a betegség más módon lesz, ha másik ember kapja meg. És az orvosnak nincs magánélete, nincs vigalma, nincs zárójára, nincs pihenője. Őt elhívják az ebédje mellől, a színházból, a gyermeke bölcsője mellől, a nászágyból. Minden csókjának melléke van: a betegek szenvedése.

Fájdalmat csak az tud enyhíteni, aki a fájdalmat átérzi. És milyen háládatlan mesterség ez a határtalan tudomány. Ha meggyógyul a beteged, megsegítette az isten. Győzött az áldott természet. Ha meghal a beteged, tehetetlen volt az orvosi tudomány. Nem tudom miket konstatal a statisztika az orvosok átlagos életkoráról. Én azt hiszem, hogy átlag feleannyi időt él, mint a betegek. És kétszer annyit szenved, mint a betegek. Mert mindegyike kínjaiból végigszenved egy szemernyit. És minél több a beteged, annál több szemernyit szenvedés gyűl össze benne. Az olyan nagyhirű, szeretett, lelkesen keresett tudós professzor, mint Benedict Henrik volt, egy életen keresztül végigszenved a beteg emberiség minden szenvedéseit!... Minél eredményesebben üldözi az orvos a halált, annál mohóbban keresi a halál az orvost. Benedict Henriket idő előtt megtalálta.

Nem is a halál találta meg Benedict Henriket. Benedict Henrik találta meg a halált. Megtalálta, mert kereste. Meg akarta találni. És az emberek összenéznek fázva és ijedősen:

— Én jó istenem, mi lesz velünk? Rövid idő óta már a harmadik éves orvosok, akik az

élet elől a halálba menekült. Ha már ők is feladják a küzdelmet, bizodalunk, reményeink, támaszaink szenvedéseink közt, mit csináljunk mi: elhagyatottak, árvák, remény nélkül maradók? És most a legjobb is elment! Vajon utat akar-e mutatni?

Am azt elfelejti mindenki, hogy az égbe meredő hegyet más mértékkel kell mérni, mint bennünket, az ut mentén heverő kavicsokat. Ha Benedict Henrik azt mondja: elérkezett az ideje, hogy meghalljak, egészen mást jelent, mintha én, vagy te, vagy mind azt gondoljuk, hogy bajainkra nincs más orvosság, csak a halál. A tudatlan, járatlan embernek minden kis baj halálos betegség. De neki ott van az orvos, a tudós, a tanár, aki megvizsgálja, megnyugtató, vigaszt csepegtet a szívébe, reményt olt a lelkébe. Oh az orvosnak nagy hatalom van a kezében, szuggesztív erő a szavában, balzsam a vigasztalásában. Már a nézése, a szava, a jószága is gyógyít...

De uram és istenem! kihez menjen Benedict Henrik vigasztalásért, akit Benedict Henrik nem tudott megvigasztalni? Hová felebbezze meg a saját itéletét, a melyet önmagára kimondott? Nálánál csak egy magasabb fórum van, mely minden fájdalmat meg tud szüntetni, minden betegséget meg tud szüntetni. A halál. Ezenest hozzá folyamodott. S akik könnyes szemmel néztük jószágot arcát, áldott kezét, akik könnyes szemmel álljuk körül sírját, csak egy óhajást küldhetünk utána a messze végtelenségbe. Vajha megtalálná azt a nyugalmat, amit kerest...

Pletykák Lengyel Irén öngyilkossága körül

Egyes laptudósítások László Bandit súlyos vádakkal illették. — Az aradi színház bonvivantjának érdekes nyilatkozata.

(Arad, december 20.) Az ópium-pasztillák lehervasztották Lengyel Irén arcáról a rózsákat és Erdély legnépszerűbb primadonnája sápadtan, nagybetegen fekszik Clujon, a szanatóriumi ágyon. Állapota még nem engedi meg, hogy kihallgassák a művésznőt, de a kolozsvári lapok egyes tulbuzgó ifjú riporterei nagy sietve már egy csomó fantasztikus okot hálásztak ki a külszása-élet zavarosából és ezeket a pletykán alapuló hipotéziseket csokorba kötve, mint az öngyilkosság okát tálták a résztvevően érdeklődő közönség elé. Hogy Lengyel Irén miért nyult a mérgepohár felé, azt kizárólag Lengyel Irén mondhatja meg. A művésznő azonban a hialálküzdelenről kimerülten hallgat, csak az Intrika-gyárból kikerült pletyka-gépek kattognak...

Azok a színházi pletykák...

Azok a Lengyel Irénhez közelállók ugyanis, akik a primadonna egész életútját ismerik, a pletykaadattal szemben határozottan állítják, hogy ámbár a finoman szensibilis lelkű művésznőnek nagyon sok oka volt az elkeseredésre, de egyik sem látszott olyan komolynak, hogy megoldásként csak a halál következhetnék. Minden primadonna, minden színész ki van téve a szinfalak mögött állandóan röpködő intrikák, pletykák nyilainak, csak hogy ezek a kellemetlen fegyverek nem érték eddig közvetlenül Lengyel Irén felkét: mind felfogta azokat Farbenblum, aki pajzsként állt a művésznő érzékenysége előtt. Most a tüsurások egyenesen a lelkébe furódtak és szinte betegesen érzékeny idegrendszerre kibírhatatlan csapásoknak érezte a festett világban megszokott kis bántalmakat. A támasz nélkül maradt Lengyel Irén egy gvenge pillanatában a halálba akart menekülni és most, mikor már túl van a nagy megrázkódtatáson és visszarángatták az elmulás küszöbéről, már örvendezik a visszanyert, egyetlen életnek és néhány hét múlva mosolyogva néz szembe a pletykákkal, amelyeket csak a tulzolt érzékenysége látott olyan veszedelmesnek.

A megvádolt László Bandi.

Néhány kolozsvári lap ambiciózus oknyomozója az intrikák összekuszált szálait bontogatva, „kiderítették“, hogy Tolnay Andor, a kolozsvári színház bonvivantja egy olyan rágalmat éreztetett Lengyel Irénnel, amit állítólag László Bandi az aradi társulat jelenlegi bonvivantja mondott volna róla. Tolnay — bonyolódik tovább a kicsinyes pletyka-szövedék — szörnyen haragszik László Bandira és nem bírta elviselni, hogy pénteken este a művésznő a Cirkuszhercegnő előadása közben egy páholyban kedvesen cseveggett László Bandival, aki e napon Kolozsvártt idözött. Ez a magyarázata, hogy Tolnay Andor a Muzsikusz Ferkó szombat délutáni előadásán tüntetőleg nem vette észre Lengyel Irént és mint part-

ner a színpadon sem viselkedett vele szemben a megszokott kedvességgel. Az egyik kolozsvári lap szerint ez is egyik oka lett volna a művésznő végzetes alhatározásának.

László Bandi nyilatkozik.

Felkerestük ma délután László Bandit, aki ebben a tragédiává fajult csunya ügyben a következőket mondotta:

— Megrendülve olvastam tegnap a drága, szerencsétlen Lengyel Irén öngyilkosságának híret és ma örvendezve vettem tudomásul, hogy túl van a veszélyen. Szóhoz nem tudtam jutni azonban a meglepetéstől, amikor egyes mai cluji lapok tudósításait olvastam, amelyek — azt sem tudom, hogyan — engem is belekevertek ebbe az ügybe. Én amióta ismerem, mindig a legszívelyesebb viszonyban voltam Lengyel Irénnel, akit nemcsak hogy Erdély egyik legtehetségesebb primadonnájának tartok, hanem a legkellemesebb partnernek is, akivel soha semmiféle surlódásunk nem volt. Jellemzi az iránta érzett barátságomat és megbecsülésemet az alábbi eset. E szezon elején Faragó Ödön kassai társulatánál működtem és az igazgató tanácsot kért tőlem, kit szerződtessem primadonnának. Én habozás nélkül Lengyel Irént ajánlottam és nyomban táviratoztam is neki, hogy azonnal jöjjön Kassára. Sajnos, elkéstem, mert Irén közben Janovics-hoz szerződött. Ez az állandó és

zavartalan jóviszony magyarázza meg azt az örömet, amellyel néhány nappal ezelőtt Lengyel Irén a nyakamba borult, amikor a cluji főtéren összetalákoztunk. Este együtt ültünk a páholyban és a művésznő nyoma sem látszott annak a nagy kétségbeesésnek, amelyről a lapok írnak. Kedvesen, szinte jókedvűen beszélgetett és mosolyogva kérdezte, hogy mit beszélnek róla Aradon. Azt becsületszavamra kijelentem, hogy soha, semmiféle rágalmozó kijelentést nem használtam Lengyel Irénről és ha tudtam volna, hogy együttlétünk ilyen végzetes hatással lesz Tolnay Andorra, már csak a művésznő érdekében sem mutatkoztam volna vele a páholyban. Egyébként fogalmam sincs róla, miért haragszik rám Tolnay, akivel négy év előtt egyetlen egyszer beszéltem, akkor is a legkorrektebb, kollegiális formák között. Igazán nem tudom tehát, mi oka van arra, hogy én reám haragudjak. Ami pedig a tudósításokban közölt azt a rágalmat illeti, hogy én rossz modoru és össze férhetetlen természetű ember volnék, erre vonatkozólag kérem, hallgassák meg aradi színésztársaimat, hogy véttem-e egyszer is a kollegialitás és az egymást megértő békeesség ellen. Végeredményben azonban csak azt tartom fontosnak, hogy szegény kis Lengyel Irén felgyógyuljon, akkor majd vele intézem ezt a reám nézve nagyon kellemetlen ügyet.

Molnár Ferenc: Játék a kastélyban

Bemutató az aradi színházban.

Játék a kastélyban — játék a szavakkal, a figurákkal, a közönséggel, az étellel... Nyugodtan, biztos fölényel, a szeniális írói elme százszínű rakétájának sísztörgő sziporkázásával, amugy „molnáriasan.“ — Valósággal megdöbbentő az a fölényes vakmerőség, amellyel az írás nagy mestere átfogja a darabot és felül emelkedve minden kicsinyes akadályon, a csekély cselekményből himes szőnyeget terít elének telitüzdelve az ő pazar szellemességével, ragyogó ötleteivel, amelyben utólréhetetlen, amelyben párja nincs, amelyben ő az egyeduralgó, ő: Molnár Ferenc...

Szín: Aranycirádás rokokó-terem. Három ur jön be. Két életsebb és egy fiatalabb. Három elegáns dzsentimen. Leülnek. Három cigarettatárcsa egyszerre villan. Rágyujtanak. Száll a füst. Merengés. Vége az egyik öreg megtöri a csendet:

— Rémes!

A másik öregebb:

— Mi rémes?

— Hogy milyen nehéz egy darabot elkezdni.

— Meg vagy örülve, hogy neked most ilyesmik jutnak az eszedbe?

— Rettenetesen nehéz. A szerző mily sokáig kinlódik, amíg megindítja a darabot és megismerteti a közönséggel, hogy ez kicsoda és mit akar. Mennyivel könnyebb, ha mindenki felállna és bemutat-

kozna, így: (föfáll, a közönség fölé jön és bemutatkozik. Utána a másik kettő is ugyanezt teszi...) Molnár Ferenc becsapta a közönséget. Kedvesen, ötletesen pompásan, de mégis rászédte. Mire ráeszméltek a csínyre, a merész gondolat sikerült: megkezdődött a darab, megindult a játék a kastélyban.

A darab tartalma: A nagy primadonnát meglátogatja három operettszerző, akik között egy, a fiatal, a művésznő völegénye. A színész csak késő éjszaka tér haza — egy ismert színésszel. A színész hevesen ostromolja a drága művésznőt, aki köből nem lévén, — kapitulál. Ennek a kompromittáló jelenetnek a párbeszéde átszűrődik a vékony falon, a szomszédos szobába, ahol a három társszerző várakozik és így a szerelmi duettnek akaratlan fültanuja lesz a szerelmében megbeseztett völegény is, aki fájdalomában azzal fenyegetődik, hogy összetépi a művésznő számára készített operett partitúráját. Minden veszte látszik, amikor végre az egyik írónak mentő ötlete támadt. Nagy titokban megír Sárdou egy ismeretlen drámájaként — egy rövid párijelenetet, amelyben szóról-szóra bennevan a kihallgatott beszélgetés. Másnap este a kastélyban estélyt rendeztek, amelynek műsorán majd színre kerül a betanult párijelenet; főszereplők: a csábító színész és

az engedékeny menyasszony. A völegény a darab főpróbáján tudja meg, hogy „az“ csak „próba“ volt, boldogan öleli magához menyasszonyát. Vége a játéknak a kastélyban.

Ez a darab váza, amely így bizony nem sok, de ahogy Molnár életet öntött a jelenetekbe, s a szerepeket körül szötte az ő szatirájával, ötletességével, szellemi sziporkáival: Pompás remekmű. Valóságos artista produkciókkal, bravuros technikával épült fokozatosan a darab, hogy delelőjét a harmadik felvonásban érje el. Ahogy a nyilvánosan kezdődött kibontakozást a II. felvonásban a „függönyjelenet“ követte, valóban bűvészműtárványt inscenált Molnár. Már nem is a színészekkel, a szereplőkkel játszott, hanem a közönséggel, a sikerrel, mint a veszélyt kereső detektív, aki csak tovább és tovább viszi munkáját a megkezdett uton, azzal a veszéllyel, hogy minden csak egy hajszálon függ s minden pillanatban elveszhet az illúzió. S mikor a III. felvonásban szökken a darab, a nagy mű most szikrázik legjobban, itt ontja magából a legdusabb szinompát, itt érik nagy-nagy sikerre a „Játék a kastélyban“...

A világhírű magyar író mester-művét az aradi színház gondos, művészi, pompás előadásban hozza ki elsőnek Erdélyben. A színház együttesének legjobbjai szálltak síkra. Szendrey Mihály a leleményes író szerepében a tökéletességig emelkedett. Megfontolt, komoly, abszolút művészalakítást adott. Elsőrangú játék nagy mértékben elősegítette a darab aradi forró sikerét. Kálmán Sári, az egyetlen nő a darabban, maradéktalanul érvényre juttatta Molnár elgondolásait. Jávor Alfréd művészi erejével állott a darab sikere melé. Mészáros Béla ezuttal is bőséggel csillogtatta pompás vigjátéki készségeit. Ifj. Szendrey Misi sok-sok egyéni szimpátiával színezte ki a szerelmes völegényt. Révész Lajos közvetlen titkárja igen jó volt. Kicsi szerepében Kövály, érdemel dicséretet. Mészáros Béla rendezése csak kiemeli az új, nagy sikert aratott Molnár-darab színpadi értékeit. A közönség feszült érdeklődéssel fogadta a darabot, nagyszerűen mulatott, rengeteget kacagott és sokat, nagyon sokat tapsolt.

S. P.

Kormánylap

a cluji tüntetők ellen.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójától.) Az Indreptarea legutóbbi száma foglalkozik a cluji diákzavargással. A lap szerint a hatóságok erélyes nyomozást indítottak abban az irányban, hogy a botrányt ki provokálta és példás büntetésben részesítik mindazokat, akik verekedtek és az incidens kezdeményezői voltak. Ami a diákokat illeti — írja a kormánylap — meg kell állapítanunk, hogy ma sokkal kevésbé van joguk, mint valaha, a politikai kérdésbe való beavatkozásra, mert a kormány minden áldozatot meghozott a diákok sorsának megjavítása érdekében. Az egyetem centrumokban ennek dacára lejátszódtott zavargások általános visszatekintést szülnek.

Sulyos válság előtt áll a Kisantant

Mussolini junktimot teremt Besszarabia és Albánia között. — Csak akkor ismeri el a párisi egyezményt Besszarabiának Romániához, ha a bucuresti-i kormány az albán kérdésben Jugoszláviával szemben Olaszország pártjára áll.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Amint ismeretes, Olaszország mindeddig nem ratifikálta azt a párisi egyezményt, amely Besszarabiát Románia integráns részének minősítette. A közismert jó olasz-román viszony ellenére Mussolini mindeddig taktikázott, várt arra, hogy a párisi egyezmény elismerését értékesítse. Mostan bekövetkezett ez az időpont, mert, amint az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége feltétlenül beavatott diplomáciai helyről értesül, Mussolini junktimot teremtett az albán kérdés és a párisi egyezmény ratifikálása között. Mussolini bizalmasan tudtára adta Averescu román miniszterelnöknek, hogy az olasz kormány hajlandó Besszarabia Romániához való tartozását ünnepelesen elismerni abban az esetben, ha az albán barátsági szerződés miatti jugoszláv-olasz konfliktusban aktív módon Olaszország mellé áll. A román kormány eddig nem tudott dönteni. Bucurest ugyan már régóta szeretné, ha Róma ratifikálná a Besszarabiára vonatkozó párisi egyezményt, másrészt azonban az Olaszország mellé való állás, illetőleg a Jugoszlávia ellen irányuló állásfoglalás könnyen a kisantant bomlására vezethet, amit Averescu, Bratianuék szemrehányásaitól félve, el akar kerülni. A Mussolini által létesített junktim tehát kényes helyzetet teremtett a román kormány számára. Diplomáciai körökben feszül kíváncsisággal várják, hogy a román kormány miként fogja ezt a dilemmát megoldani, hiszen egyrészt nem szalaszthatja el a kínálkozó alkalmat a párisi egyezmény Olaszország által való ratifikálására, másrészt nem veheti magára a kisantant felrobbantásának ódiumát.

Mint Belgrádból jelentik, Emanódi, Románia belgrádi követe a Politica című lapban megcáfolja azokat a híreket, amelyek a kisantant jövőjét pesszimiztikus színben tüntetik fel. A kisantant folytatja a maga békés munkáját. Együttel megcáfolja az ellenséges ügynökségek azokat a hamis híreit is, amelyek az albán-olasz szerződéssel kapcsolatban a román-jugoszláv viszonyt is megromtani igyekeztek. Románia reméli, hogy Olaszország és Jugoszlávia között az utóbbi időben keletkezett nézeteltérések elsimulnak. A román kormány híve a jugoszláv követségnek és barátja Olaszországnak a őszintén kívánja az ellentétek elsimítását az olasz és jugoszláv kormányok kö-

zötti eszmecsere révén. A román kormány élénk figyelemmel kíséri ezt a kérdést és minden lehető el fog követni, hogy Róma és Belgrád között a barátságos viszony helyreálljon.

Táncos babavásár Aradon

Aradi Vöröskereszt jótékonyegylet teadélutánja a prefekturán

(Arad, dec. 21.) Az önzés fagyasztó érájában pirosbetűs ünneppé kellene avatni minden olyan napot, amikor jótékony, érző szívek a szegény nincstelekért áldozzák lejeiket. Az együtt dobbanó nemes lelkek a mai napon is a nélkül szegények felségélyezésére dolgoztak: az aradi Vörös Kereszt Román Jótékony Nőegylet babavásárral egybekötött táncos teadélután rendezett a vármegyei prefektura nagytermében — fényes sikerrel. Nagyszámu, előkelő közönség, az aradi román ur társadalom elitje, más jótékony hölgyekkel karöltve, szorgoskodott a siker érdekében, s a munkájukat pompás eredmény is kísérte: a kiállított babákat és egyéb rendkívül érdekes — egytől-egyig diákok-készítette karácsonyi dísz tárgyakat — a közönség elkapkodta, ami jelentős anyagi eredményt jelentett a szűkölködőkért dolgozó egyesületnek. A rendezés körül különösen dr. Eotis Tivadarné elnöknő, báró Popp Aurélné és Babescu Victor né szereztek hervadhatat-

lan érdemeket. A teadélutánon megjelent hölgyek és aradi notabilitások neveit a táncos-tea rendezősége az alábbiakban bocsátotta rendelkezésünkre: Urasszonyok: Boneu Vazul megyei prefektusné, dr. Botis Tivadarné, báró Poppné, Babescu Viktorné, Marcus Mihályné, Nasta Mihályné, Mihulin Miklósné, báró Neuman Alfrédné, báró Nopcsa Elekné, Paunescu alezredesné, gróf Porcia Lajosné, Antal Zsigmondné, dr. Stauber Andorné, Laugier ezredesné, Rothschild Ferdinándné, Birnfeld Simonné, Teodorescu Constantinné, Canavea Ilona és Angela, Jalea Gabriella, Pacatianu esperesné, dr. Ispravnic Sevérné, Lutescu kapitányné, Constantinescuné, Braitolanu őrnagyné, Mitulescu őrnagyné, Petrovici mérnökne, Popoviciu Stella (Herkulesfürdő). Notabilitások: Boneu Vazul vármegyei prefektus, Badulescu generális, Laugier ezredes, Parvulescu ezredes, dr. Botis Tivadar, báró Popp dr. Moldovan Silvius, Babescu Victor, Mitulescu őrnagy, Paunescu alezredes és még többen.

Művészet.

Az aradi színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy aratvaló tekintettel, hogy az ünnepek előtt az üzletek esti nyolc órakor zárnak, a színházi előadások a mai naptól kezdődőleg 8 és fél órakor kezdődnek.

Színházi műsor. Szerda: Játék a kastélyban, vigjáték. (C. bérlet.) Csütörtök: Játék a kastélyban, vigjáték. (A. bérlet.) Péntek délután 3 és fél órakor: Liliomszál, gyermekoperett.) Szombat d. u. 3 órakor: Dolly, operett. (Mérsékelt helyárok.) Délután 6 órakor: Muzsikus Ferkó, operett. (Zöldhelyi Anna és László Bandi felléptével.) Mérsékelt helyárok.) Este 9 órakor: Játék a kastélyban, vigjáték. (Bérletszűnet.) Vasárnap délután 3 órakor: Akácvirág, daljáték. (Mérsékelt helyárok.) Délután 6 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (Mérsékelt helyárok.) Este 9 órakor: Marica grófnő, operett. (Bérletszűnet.) Hétfő délután 3 és fél órakor: Hófehérke. (Gyermekelőadás.) Este 8 órakor: Szeretek egy színésznőt, vigjáték. (Bemutató-előadás.)

A „Minerva” műsoros délutánjára, mely e hó 20-án délután 5 órai kezdettel lesz megtartva a Kulturpalotában, fokozott érdeklődés nyilvánul. — Szébbnél-szebb művészi számok kerülnek előadásra s a változatos műsor keretében a zeneprodukción kívül kacagató magánjelenetek is lesznek előadva, többek között: „Kaland”, vig dalosjáték, Somodi Irma, valamint Melodráma, Chiléwitz Rózi előadásában. Verses beköszöntőt Eisikovits Elluska mond. Jogyelek kezdettől

számban Sándornál és a Diecezana könyvkereskedésben. A terem fütte lesz.

Az aradi színháziroda hírel. A Játék a kastélyban oly sikert aratott a keddi premieren, hogy az új Molnár-vigjáték diadalmas műsordarabja lesz az aradi színháznak. — Liliomszál. A péntek délután a gyermekeké lesz. A színház igazgatósága a gyermekek számára előadást rendez, hogy azalatt otthon fel lehessen díszíteni a karácsonyfát. Ez alkalmával a Liliomszál, Komor bácsi gyermek-operettje kerül színre, amely a budapesti Vigszínház kedvence gyermekdarabja. — Ünnepl előadások. Karácsony két napján hat előadás lesz az aradi színházban. — Szombat délután 3 órakor a Dollit, délután 6 órakor a Muzsikus Ferkót játsszák, este 9 órakor az új Molnár-darab, a Játék a kastélyban van műsoron. — Vasárnap délután 3 órakor az Akácvirág, délután 6 órakor a Noszty-fiu esete Tóth Marival, este 9 órakor a Marica grófnő kerül színre. Mind olyan darab, mely az idei szezon slágeré. — Előkészületben a „Szeretek egy színésznőt” vigjáték. Az újdonságot Fodor László írta, akinek a Dr. Szabó Juci című vigjátéka példátlanul álló diadalt aratott.

Anglia ragaszkodik

Siresemann külügyminiszteréhez

Londonból jelentik: Az Observer írja, hogy Németország csak abban az esetben tudja jövőre keresztülvinni a Rajna-vidék kiürítését, ha Siresemann megtartja a külügyi tárcát. A német pártok a válság felidézésekor nem tettek tanúságot arról, hogy valami nagy politikai látókörrrel rendelkezniének.

Gyógyul a király

Averescu minisztereinek audien- ciája.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Udvari körökből nyert értesülésünk szerint a király állapota kitünő. Őfelsége rendszeren táplálkozik és napi munkáját jó hangulatban végzi.

Ferdinánd király különben tegnap kihallgatáson fogadta Averescu tábornokot. Az uralkodó meghallgatta a miniszterelnök jelentését a folyó ügyekről, számos aktát aláírt és informáltatta magát a politikai eseményekről is.

Megoperálták

Windischgraetz herceget.

A magyar igazságügyminiszter két hónapi szabadságot adott a frankpör elítélteinek.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ismeretes, hogy a frankhamisításért elítélt Windischgraetz Lajos herceget a harc térerén szerzett sulyos betegsége miatt régebbi idő óta a budapesti rabkórházban ápolták. A gyógykezelő tanárok most azt konstatálták, hogy a betegsége sulyosabbá vált, azért a herceget ma igazságügyminiszteri engedély alapján a Park-szanatóriumba szállították, ahol Verebély tanár, ma délelőtt megoperálta.

A herceg idegzsábjában szenved, azonkívül a harctéren gerincbajt szerzett és az egyik lábában szintén a harctérről, srápnellszilánk volt. A srápnellszilánkot operálták most ki. Ulain Ferenc, a herceg védője kijelentette, meglepte őt, hogy az utóbbi időben mennyire leromlott, lesóványodott a herceg, aki ma alig tud járni. A közel egy esztendő fogság ronsot csinált az egykori ruganyos emberből. Meg kell állapítani, hogy az igazságügyminiszterium szabadságolási intézkedése épen az utolsó percben érkezett. Az igazságügyminiszteriumban kijelentették, hogy a gyógykezelés végett a büntetés végrehajtását két hónapra felfüggesztették, Windischgraetz két havi szabadságot kapott. Ezalatt nem áll semmiféle felügyelet alatt.

Mulatság.

Műsoros est Sebisen. A sebisi ipartestület december 26-án, este 8 órai kezdettel a sebisi román klub helyiségeiben táncmulatsággal egybekötött műsoros estélyt rendez, amelynek műsora a következő: „Valami hibája van”, vigjáték; szereplők: Kosák Miklós, Biró Ilonka, Oláh Pál, Killik Bertus. Magánszám: Lipták Annus, Dialóg: Killik Irma és Paskó László. Énekszám. Oláh Pál. Apacstánc: Kelemen Annus és Szabó Géza, Kleindl Annus és Künstler Bertl. Monológ: Luicuta György. Aktuális kuplék: Róth Aladár. „Drázaság”, kis komédia, szereplők: Wetzl Vilmos, Lipták A., Killik Bertus, Killik Árpád. Magánszám: Künstler Bertl. „Madame Riza”, vigjáték, szereplők: Patkó Irénke, Szabó Juliska, Kozák Miklós, Szabó Géza, Patkó László, Biró Ilonka, Wetzl Vilmos, Kelemen A., Killik Árpád. Magánszám: Patkó László. „Maffi szervezkedik”, korpék, szereplők: Killik Irma és Biró Ilonka. Műsoron kívül szám: Bohózat. Muszál kacagó

Szép vállak

alabástromfehér karok és kezek, fiatalos friss arc, a szeplők, ráncok, pattanások és egyéb bőrtisztálanságok teljes eltűnése járnak a

DIANA krém
DIANA szappan
DIANA puder

következetes használata nyomán.

Angel István hazaérkezett Bucurestiből

Karácsony előtt aligha nevezik ki Arad polgármesterét. — Szénhiány fenyegette Aradot. — Az átmeneti bizottság elnökének érdekes nyilatkozata.

(Arad, december 21.) Ma érkezett haza több, mint háromheti távollét után Angel István dr. az interimar bizottság elnöke, aki Aradvárosra nézve rendkívül fontos ügyeket intézett el a különböző minisztériumokban. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste az elnököt, aki a következőkben nyilatkozott:

— Valamit a polgármester kinevezéséről?

— A polgármesteri szék befűlésének ügyében még ma sem történt döntés. Az iratok Goga Octavian belügyminiszternél vannak, aki azonban annyira el van foglalva, hogy nem képes hozzájutni a városok ügyeinek elrendezéséhez. A minisztériumok most a jövő évi költségvetésen dolgoznak éjjelnappal és így karácsony előtt már bizonyára nem döntenek az aradi polgármesterkérdésben. Ellenben egészen téves az a hír, hogy a legfelsőbb közigazgatási bizottság előtt van az ügy. Oda csak akkor kerülhetnének döntés végett az ügy aktái, ha maga a tanácsi alakulás ténye ellen történt volna felelőzés, így azonban minthogy csupán egyes tanácsi nagy permanens bizottsági tagok személye ellen adtak felelőzést, maga a belügyminiszter dönt a kérdésben. Hogy mikor, az még nagy kérdés.

A városnak azonban egy sokkal fontosabb ügye került elintézésre, mert ha véletlenül nem utazom Bucurestbe, Arad város villanygyára szén nélkül maradt volna s megállt volna Aradon a vízszolgáltatás, az üzemek munkája, szóval a legkellendőbb helyzet állt volna elő. Mellinger villanygyári igazgató felkérésére eljártam az ügyben és sikerült elérnünk, hogy legalább annyi vaggont kapunk, amellyel Arad villanygyarának napi szükségletét el lehet látni. Ott kihícselték a minisztériumban Cluj, Temesvár, Bucuresti városok és mind szénért, illetve vagonokért jártak közbe. Eleinte csak annyit értem el, hogy ideiglenesen adtak vagonokat és csak két heti utanjárással került meg ezt az eredményt stabilá lehetett tenni.

Közbenjártam még az állampolgárság kérdésében is. Arad város vezetősége ugyanis kérte a minisztériumot, hogy rendeletileg vagy egyszakaszos törvénnyel tegye lehetővé, hogy a kimaradottak utólagosan bekerülhessenek az állampolgársági listába. A minisztériumban egyenesen az ügy előadóival Ionescu Nate vezérigazgatóval léptem érintkezésbe. A vezérigazgató kijelentette, hogy Aradon kívül még ugyyszólván valamennyi romániai városban hasonló a helyzet, azonban rendeletileg ezt a kérdést elintézni nem lehet, törvényt kell erre hozni.

Most azonban sokkal sürgősebb törvények tárgyalása van soron s így ezzel egyideig várni kell, míg a sürgősebb és fontosabb törvényeket letárgyalják és azután egy egyszakaszos törvényt hoznak, a melyben új terminust írnak ki az utólagos állampolgársági jelentkezésekre.

— Ami a költségvetést illeti, ezt az interimar bizottság semmiesetre sem csinálhatja meg. Így tehát egyelőre tavalyi költségvetés alapján kell dolgoznunk, mert máscsen kilátás arra, hogy az új költségvetésünk február közepe előtt kész legyen. A Goga Octavian belügyminiszternél és Bucsam miniszterrel folytatott tárgyalásaim alatt egy igen érdekes és

Aradvárosra nézve megjelöltem kellemetlen tényt konstatáltam. Mi itt Aradon ugyanis tévesen fogták fel a közigazgatási törvény egyes rendelkezéseit s azt gondoltuk, hogy a kinevezett interimar bizottság a tanács hatáskörét kapta meg, holott az interimar bizottság csak a delegatie permanentet, az állandó választmányt helyettesíti, nekünk tehát csak a folyó ügyek elintézésére lett volna jogunk és azokat az ügyeket, amelyeket ezenfelül elintéztünk, egyszerűen megsemmisítik a minisztériumban. Tárgyalásokat folytattam ez ügyben Crasnariu a legfelsőbb közigazgatási tanács elnökével is, aki elismerte ugyan a döntések jöhsze-

miségét, azonban kijelentette, hogy az interimar bizottság döntéseit a tanácsnak revideálnia és utólag jóváhagynia kell, mert addig a hozott határozatok jogerőre nem emelkedhetnek. Természetesen ez a megállapítás a folyó ügyekre nem vonatkozik.

— Mindenesetre fontos, hogy az új tanács mielőbb kezdje meg működését, mert az ügyek ilyen módon való állása szüzekre menő károkat okoz Aradnak. A költségvetés elkészése miatt, a jövő évi munkálatokra is csak későn irhatók ki az árlejtések, a munkák nem tavasszal, hanem csak a nyáron kezdődhetnek meg ami bizony nagy kárt jelent. A legfelsőbb közigazgatási bizottságnál van a városi gáji házvételek ügye is, amelyet Fui Aladár felelőzt meg és amelyet a tanácsnak utólagosan szintén jóvá kell hagynia.

Vilma hollandiai királynő sógora — biztosítási ügynök.

A mecklenburgi nagyherceg biztosítási ügynök lett Budapesten és a provízió egy részéből Zita királynőnek és gyermekeinek adja. — Az összes magyar arisztokraták a mecklenburgi nagyherceg által kötnek biztosításokat.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Bécsi legitimista körökben nagy elismeréssel adják szájról-szájra a hírt, hogy egy budapesti középbank vezérigazgatójának zseniális ötlete megoldotta Zita özvegy császárnő és gyermekeinek ellátási problémáját.

Néhány hónap óta a budapesti Dunapalota-szállodában lakik Mecklenburg volt nagyhercege, Vilma hollandiai királynő férjének fivére. Ebben nem lenne semmi különös, hiszen a detronizált német fejedelmek előszeretettel keresik fel a magyar fővárosf. Mecklenburg nagyhercege azonban feleségével együtt hosszú tartózkodásra rendezkedett be Budapesten és állást vállalt, mint — biztosítási ügynök.

Egy budapesti középbank vezérigazgatója, akinek intézete biztosítási üzletek közvetítésével is foglalkozik, hónapok óta töprengett azon, hogy bankját, amely a tőzsdei konjunktúra bevégződése óta csak vegetált, miként menthetné meg az enyészettől. Hosszu gondolkodás után a következő zseniális ötlete támadt. A dúsgazdag magyar arisztokraták, az Esterházyak, az Andrássyak, a Károlyiak, az Apponyiak és a többi grófok mind legitimisták. Ezek évenként nagy összegekkel támogatják a Lequeitoban élő volt királyi családot. A vezérigazgató kiszámította, hogy ezek a legitimista mágnások körülbelül 400.000 hold kitünő termőföld tulajdonosai. Az ingatlanok s a hozzájuk tartozó épületek s felszerelések biztosítási összege sok ezer milliódot képvisel és az arisztokraták évenként ugyancsak több száz milliódot fizetnek prémium gyanánt a biztosítási intézeteknek. Ha az arisztokraták egy tucat különböző társaság helyett ki-

zárolag az ő intézete révén kötnek meg ezentul a biztosításokat, úgy az egy kézbe kerülő ügynöki jutalékok évenként több száz milliót tennének ki. Ennek nagyobbik felét a bank átutálná Lequeitoba, kisebbik felét, mely azonban még mindig jelentős összeg lenne, az az ügynök kapná, amely képes lenne a legitimista mágnásokat lenne a tervnek meggyerme.

A vezérigazgató napokig törte a fejét, hogy kit lehetne ügynökként megnyernie, míg végre tudomást szerzett arról, hogy Henrik Borwin mecklenburgi nagyherceg, Vilma hollandiai királynő sógora már hetek óta a Dunapalota-szállodában lakik és már szinte az összes grófok tisztelegtek nála. A vezérigazgató merészet gondolt és bejelentette magát a volt fejedelmnek. A nagyherceg egyre fokozott érdeklődéssel hallgatta, a mikor a vezérigazgató számonkelt bizonyította be, hogy abban az esetben, ha ajánlatát elfogadná, mindenki jól járna. A nagyherceg sokszáz milliót keresne, a lequeitói uralkodócsalád egy csapásra megszabadulna az anyagi gondoktól és a magyar mágnásoknak nem kellene külön támogatniok Zitát és gyermekeit.

A nagyherceg, akinek vagyonát Németországban elkobozták, abból az apanázsból él, amelyet sógornőjétől kap. Ezért igen megörült az ajánlatnak, nyomban elfogadta, kikötötte azonban még azt, hogy abban az esetben, ha akciója sikerrel jár, nagy javadalmazással megválasztják a bank elnökévé. A vezérigazgató kötelezte magát erre és a nagyherceg megkezdte működését. Eddig már a mágnások fele bebiztosította magát nála, és bizonyosra vehető, hogy az egész magyar arisztok-

rácia a nagyherceg intézésénél fogja ezentul a biztosítási üzleteket megkötni.

A bécsi legitimisták örömmel morban usznak és boldogan üsngolják, hogy a restauráció után a monarchiának már meg van a pénzügyminisztere: a zseniális bankvezér személyében. A vezérigazgató azonban valószínűleg nem fogja felcsereálni szanált intézetének vezetését az igen igen problematikus Habsburg-prodalom miniszter-prezendentességével.

Gramofonok,

„His Masters Voice”, „Columbia”, „Decca” valamint tánc- és művész lemezek, rendkívül nagy választékban

Egedds cégnél Arad.

Folynak a tárgyalások a nép- és nemzeti-parasztpárt között.

(Az Aradi Közlöny bucurestii tudósítójától.) A Cuvantul közli, hogy a néppárt és a nemzeti-parasztpárt közötti tárgyalások során tegnap Goga belügyminiszter és Maniu találkoztak és hosszabb megbeszélést folytattak a két párt közötti együttműködés lehetőségéről. A lap szerint a tárgyalások igen halvány reménnyel kecsegtetnek.

Aki most előfizet lapunkra, az év végéig ingyen kapja az újságot, tehát a 40 oldalas hatalmas karácsonyi és újévi számot is. Az előfizetést csak 1927. január hó 1-től számítjuk.

Aki nem előfizetője lapunknak, vagy naponta példányonként veszi meg, pénzt takarít meg, ha ezt a kedvező alkalmat felhasználja.

Legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándékok! Ékszerek, órák, dísz tárgyak nagy választékban.

FARKAS

Arad, Str. Eminescu No. 2 (Deák Ferenc-utca).

Elvállal: preciz órajavításokat, mindennemű arany-, ezüst- és vésnöki munkákat. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

H I R E K.

Aradi újjabóli — elűj doktor.

Doktorrá avatták Bóts Tivadár szeminarium igazgató fiát.

(Arad, dec. 21. Dr. Bóts Tivadár, az aradi szeminarium ismert és népszerű igazgatójának fiát, Bóts Aurélt a kolozsvári egyetemen az orvostudományok doktorává avatták. Az új orvos, aki különben a kolozsvári Univerzitatea kiváló tenniszjátékosa és atlétája, s általában kedvelt sportember, doktori értekezésének tárgyaul érdekes és újszerű témát választott. A rendkívüli alaposággal megírt disszertáció a sport és orvostudomány kapcsolatát ismerteti. Vázlatosan foglalkozik a sport történelmével a réci görögök játékaiktól kezdve a modern olimpiázig, majd a román sport történetét tárgyalja. Mély meglátással hangsúlyozza a testnevelés szociális szerepét és a szakember tudásával világítja meg a következő problémákat: A testnevelés a különböző életkorokban. A férfi és női testnevelés. A sport hatása a szervezetre. A testnevelés tudományos ellenőrzése. A román sport helyzete. Praktikus javaslatok a jövő fejlődés szempontjából.

Kétszáz oldalas, úttörő irányú művével, amely — mint értesülünk — legközelebb könyv alakban is megjelenik. Bóts Aurél dr. neve a román tudományos életben is ismertté válik. A nemcsak város-, hanem megyeszerte közszeretnek örvendő fiatal orvos sikere és doktorrá avatása az aradi intelligencia körében igaz örömet keltett.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet közlése szerint változókéony idő várható, sokhelyütt esővel, vagy havazással.

— **Bucsan Genőbe utazott.** Bucarestből jelentik: Bucsan államtitkár ma este Genőbe utazott, hogy részt vegyen a román-magyar döntőbírósi tárgyaláson.

— **A parlament karácsonyi szünete.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt minisztertanács volt, amely a semmitoszek előtt fekvő javaslatokhoz benyújtott módosítással foglalkozott, majd kijelölték azokat a törvényjavaslatokat, amelyek a karácsonyi ünnepek előtt megszavazásra kerülnek. A parlament karácsonyi szünete csütörtökön kezdődik és január 20-ig tart.

— **Az újságírók szabadjegyei.** Bucarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága közli, hogy az újságírók jelenlegi szabadjegyei csak december 31-ig érvényesek. Az új szabadjegyeket a jövő héten fogják kiadni azoknak, akiket a speciális bizottság javaslatba hoz.

— **A karácsonyi ünnepek zárórája.** Mutiu Traján rendőrprefektus rendeletet adott ki, amely szerint karácsony előestéjén pénteken délutántól kezdve, reggelig az összes nyilvános helyiségekben tilos a zene. A színházban és mozikban nem tarthatnak előadást, ezenkívül karácsony első és második napján teljes munkaszünet van Aradon. Viszont a karácsonyi ünnepnapokra és Szilveszter éjszakájára megengedte a rendőrprefektus, hogy az elsőrendű éttermek és kávéházak egész éjjel nyitva tartanak.

Keglevich Pálné pörvesztes lett

A budapesti bíróság elutasította Lederer Károly ellen indított nyolcvanmilliárdos keresetét

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Kohner Alice váltóhamisítási ügyében — mint jelentették — dr. Faludi Oszkár ügyvéd továbbra is fogvamarad, míg lovag Ashbabs Taszilo nyug. ezredes és Balla Antal nyug. főhadnagy szabadlábra kerültek.

Gróf Keglevichné most már nyugodtan viselkedik a fogházban. Az igazságot nyomai elintétek arcáról és arcszíne is megint a régi. Többmillió korona készpénzt a fogházgondnoknál helyezte letétre és mint vizsgálati fogoly, most ebből élkezi magát. Egy közeli vendéglőből hoznak neki reggelit, ebédet és vacsorát. Most már étvágya is van és az egész napot olvasással tölti el. Minden nap órák hosszat tárgyal dr. Bárdos Ödönnel, védőügyvédjével.

A törvényszék egyébként ma hirdette ki az ítéletet a grófné polgári ügyében, amit első férje, Lederer Károly ellen indított. Kohner Alice 80 milliót követelt első férjétől, azonban a bíróság keresetével elutasította.

Dr. Faludi ellen egyre súlyosabb a gyanu, hogy a váltóhamisításban vezető szerepet játszott.

Könyvet írt egy volt aradi lapszerkesztő

Szudy Elemér érdekes megfigyelései Párisról

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Aradi vonatkozásban is igen érdekes könyv jelent most meg a budapesti könyvpiacra. Könyvet írt egy volt aradi lapszerkesztő, akinek nevére, itteni munkásságára még nagyon sokan és szívesen emlékeznek Aradon. A könyv szerzője: Szudy Elemér miniszteri osztálytanácsos, a magyar királyi miniszterelnökség sajtóosztályának h. főnöke, a már azóta megszűnt Arad és Vidéke hosszú éveken át volt felelős szerkesztője. Szudy Elemér a háború végeztével a forradalmi időkben hagyta itt szerkesztői állását, Budapestre ment, a miniszterelnökségi sajtóosztályban foglalt el jelentős pozíciót s azóta ott fejt ki értékes munkásságot. Újságírói működése idején több könyvet adott ki, legutóbbi munkája még Aradon látott napvilágot. Jártomban véres földet látott a címe ennek az érdekes könyvnek, melyben Szudy Elemér háborús élményeit s meg-

— **Havazás az országban.** Bucarestből jelentik: Az egész országból havazásokat jelentenek, amelyek a vetésekre igen kedvező hatással vannak. Majdnem mindenütt a fagy is beállt.

— **A magyar zsidóság főrendjei.** Budapestről jelentik: A budapesti zsidóság január 5-én jelöli ki felsőházi tagjait. Valószínű, hogy a fővárosi zsidóság részéről Hevesi Simon dr. pesti főrabbi, a vidéki hitközségek részéről Löw Imánuel dr. szegedi főrabbi és a status quo hitközségek részéről Bernstein Béla dr. nyíregyházi főrabbi lesznek a jelöltek. A budapesti ortodox zsidó hitközség Reich Kappel kir. tanácsost ajánlja a főrendiházi tagságra.

— **Felmentették a clujj mozijegycsalókat.** Clujról jelentik: A clujj ítéletébe ma délelőtt hozott ítéletet a nagy por felvert clujj mozijegy-

sításban vezető szerepet játszott. Faludi azzal védekezett, hogy nem tudta, hogy a Keglevichné féle váltók hamisak voltak, mert a grófné, mint szabályos váltókat adta át azokat neki. A rendőrségen elmondott tanvallomások azonban ennek ellenkezőjét bizonyították.

Katonai körökben nagy érdeklődéssel néznek lovag Ashbabs nyug. ezredes és Balla nyug. főhadnagy ügyének tisztázása elé. Ashbabs lovag ugyanis, aki különben kitűnő családból származik, mint katona is jelentős pozíciót töltött be és igen jó anyagi viszonyok között élt, amíg el nem vált feleségétől. Ettől kezdve már rosszabbul ment dolga és Ballával együtt megszólván alkalmazottja volt Alföldnek, akivel különböző tiszleti összeköttetései keletkeztek.

A nyug. ezredes arra hivatkozik, hogy Balla vezette félre, mert úgy adta elő neki a dolgot, hogy gróf Keglevichnének kiakariák forgatni minden vagyonából és csak azért állt segítségére az asszonynak, mert látta annak szerencsétlen helyzetét.

figyeléseit írta meg pompásan látó szemmel, érdekesen színes tollal. Mostani, nagy elfoglaltságot adó pozíciójában sem lett hűtlen az irodalomhoz. Könyvet írt, a melynek címe Trianon után Páris felé. A könyv határozott feltűnést keltett Budapesten s a kritikusok egyhangú dicsérettel emlékeznek meg róla. Könyvében színes és érdekes mozaik-kövecskéket rak le Szudy Elemér a francia fővárosról. S a sok kis kövecskéből kialakul végül egy olyan faikép, amely minden irányban feltárja s bizonyítja Páris szerepét Európával szemben. A feladat nem volt könnyű, mert a feladat nem volt új. De Szudy Elemér talált új problémát és akik elolvassák majd ezt az érdekes, tartalmas kötetet, másként fogják látni ezentúl Páris problémáját, amint idáig látták. A szerző igen érdekes célokat tűzött maga elé és színes írói tőllal pompás választ adott a problémákra.

— **Tierelsóhn rabbi lemondott mandátumáról.** Bucarestből jelentik: A Tierelsóhn rabbi lemondásával megüresedett lapusnai (Chisinau) szenatori kerületben a választást január 29-re tűzték ki.

— **A tisztviselői fizetések harmonizálása.** Bucarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott Garoflid elnökletével. Az ülésen a tisztviselői fizetések harmonizálásáról szóló javaslattal foglalkoztak és ennek elveit elfogadták. Amennyiben a minisztertanács is magáévá teszi a törvényjavaslat elveit, úgy a gazdasági delegáció azonnal részleteiben is fogja tárgyalni.

— **Román-magyar tárgyalások Párisban.** Párisból jelentik: A román-magyar döntőbírósi tárgyalásán Gidel tanár beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy az erdélyi birtokreform ellenkezik a békeszerződéssel és egyben rámutatott arra, hogy a bíróság nem tagadhatja meg az illetékesség kimondását. A tárgyalást holnap folytatják.

— **Az aradi tiszletvezetőség sorsa.** Ma délelőtt érkezett vissza dr. Chiein Rémusz, az Interimár bizottság elnökhelyettese, aki különböző városi ügyekben utazott Bucarestbe. Többek között a város vezetőségének memorandumát vitte el — mint azt megírtuk — Trancu-Iasi közmunkaügyi miniszterhez, Arad pártfogójához, aki kijelentette, hogy személyesen jár el, hogy az tiszletvezetőség Aradon maradjon. Trancu-Iasi miniszter biztosította a várost arról, hogy a minisztertanácson feltétlenül Arad mellett foglal állást.

— **Válság a csehszlovák kormányban.** (Az Aradi Közlöny prágai tudósítójától.) Beavatottak szerint többségi blokkban éles ellentét mutatkoznak nemcsak gazdasági, külpolitikai és egyházi kérdésekben, hanem személyi ügyekben is. Ezek az ellentétek minduntalan felbomlással fenyegetik a blokkot. Legfőbb útközpontra Benes külügyminisztercsége, Benes főleg Kramarzól igyekeznek elgáncsolni. Utódiaként Ossuski párisi cseh követet rebesgetik, aki jelenleg a legfontosabb diplomáciai posztot tölti be és a népszövetség ülésén is sikerrel képviselte a cseh közérdekeket.

Az iskolában.

— **Fizik! Ki marta megmondani, mi az a fordított arány?**

— **En tudom, tanító bácsi. Az idej karácsonyi ajándék.**

— **Miért, te csacsi?**

— **Minél többet várnak, annál kevesebbet kapunk.**

— **A ligeti-ut javítása.** Ma egy többszáz aláírással ellátott kérvény érkezett az aradi mérnöki hivatalhoz, amelyben a munkások s tisztviselők akiknek a ligeten keresztül kell a gyárakhoz menni, arra kéri a várost, hogy javíttassa ki a már járhatatlanná vált ligeti utat.

Legjobb karácsonyi ajándék
neves festőktől

eredeti olajfestmények

már

600 lejtől

Braun Gusztáv hagyatéka

képkereskedésben ARAD.

— **Szobrot emelnek Pasicsnak.** Belgrádból jelentik: A radikális párt bizottsága ma elhatározta, szobrot emel és egy muzeumot is szentel az elhunyt nagy államférfi emlékének.

— **Épül Budapest a hatodik Duna-híd.** Budapestről jelentik: A jövő év tavaszán megkezdik az Óbuda és Angyalföld között építendő Duna-híd földmunkálatait. A híd felépítése 18 millió aranykoronába fog kerülni. Ot esztendő múlva a híd teljesen felépül és ez a hatodik Duna-híd lesz Budapesten.

— **Templomot és kórházat épít a pesti zsidóhitközség.** Budapestről jelentik: A budapesti zsidó hitközség 70 milliórd kölcsönt szeretne felvenni, hogy a Lipótvárosban és a külvárosokban a templomokat és kórházakat és egyéb jótékony intézményeket felépíthessen.

— **Megölték a Norve olasz parancsnokát.** Nápolyból jelentik: Borzalmas gyilkosság történt a nápolyi vonaton. A vonat egyik fülkéjében átvágott nyakkal megtalálták Pomerici főhadnagyot, a Norve olasz északjáró léghajó parancsnokát. A gyilkos a mérénylet után meghuzta a vészféket és amikor a vonat lassított, leugrott és eltűnt. A nyomozás megindult és már a gyilkos nyomában vannak.

— **Elegáns urdívat ctkkék „Chic” Hegedüs & Goldmann-cég** nél a „Dácia”-szállodával szemben kaphatók.

Karácsonyra

Illuszió iratok, imakönyvek, levélpapírok, karácsonyadicsok olcsón

Sándor Ferencnél Arad, megyeházzal szemben.

Eltemették

Benedict professzort.

Nagy részvét kíséerte sirába az elhunyt orvos-tanárt.

(Budapest, december 21.) A magyar orvostudomány nagy halottját, dr. Benedict Henrik egyetemi tanárt, tegnap délben — óriási részvét mellett — helyezték örök nyugalomra. A végítészteségen nemcsak kartársai jelentek meg teljes számmal, hanem óriási tömege a társadalom legkülönbözőbb rétegeinek. A régi zsidótemető halottas házában ravatalozták fel a holttestet és koporsója körül valóságos koszorú-tenger halmozódott. A gyászszertartást a templomi énekkar nyitotta meg, azután Abrahamsohn Manó főkantort énekelte el a halotti imát, majd Hevesi Simon főrabbi mondott gyászbeszédet. — Benedict Henrik — mondta — nemcsak gyógyító varázsszerekkel istápolta betegeit, hanem lelkéből kiáradó fényvel és kezének jóságos érintésével is gyógyított. A megható gyászbeszéd után dr. Lederer Sándor, az izraelita hitközség elnöke bucsuztatta el a halottat, majd dr. Alapy Henrik, a zsidó kórház főorvosa mondott bucsút neves elődjének. Bárány Korányi Sándor a Pázmány Péter-tudományegyetem nevében bucsuztatta el az elhunytat. A gyászbeszéd után az énekkar gyászdalai közben a nyitott sirhoz vitték a koporsót és tanítványai nevében dr. Biederman János mondott bucsúbeszédet. Az elhangzott beszéd után mindenki egy-egy göröngvőt dobott a sirba. Százával álltak ott emberek, Benedict professzor volt beteget, akiknek szemében könny ült, fájdalmas emlékezés-ként a mindig jóságos, készséges, segítséget nyújtó professzorra.

Fascista-pucos készült Csehországban

Prágában nagyarányú összeesküvést lepleztek le

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Prágában a hatóságok egy fascista puccskísérletnek jöttek nyomára, amit az utolsó pillanatban sikerült megfújni. A Narodni Obozenie szerint a lázadást a köztársaság egész területén akarták végrehajtani, sőt már készen állott a fascista kormányprogram is. Az eredeti haditervek már a hatóságok kezében vannak. A terv szerint a rendőrfőnökséget, középületeket, rádió-állomásokat, postát és pályaudvarokat megszállták volna, a szociálisták vezetőit le akarták

tartóztatni és valamennyi szociálista miniszter ellen az állam szándékos megkárosítása miatt vádat akartak emelni. A szociálista lapok politikai munkatársait rendőri felügyelet alá helyezték, a fascistaellenes lapokat betiltották és az ilyen nyomdák vezetőit internálták volna. A képviselők, szenátorok, szerkesztők és politikusok lakásán házkutatást tartanak. Benes ellen vádat emelnek Vencel koronájához tartozó országok egységének megsértése miatt, hazaárulás címén. A fascista kabinet is készen állott már,

Diadalutra indult a csodagomba Aradon

Ostrom alá fogták a Rényi-patikát. — Három év-kanál három napra.

(Arad, december 21.) Ma reggel a Rényi-féle patika előtt egy kis fiú és egy cselédleány várakozott. Végre kinyitott a gyógyszer-tár ajtaja és a két várakozó a hidegtől meggémberedett tagjait kiegyenesítve sietett be.

— Kérek szépen japángombakivonatot — szölt a cselédleány.

— Kérek szépen japángombakivonatot — visszhangozta a kisfiú.

— A macoságának kell — szölt a leány.

— A papának viszem — mondta a fiú.

A két vevő egymásra nézett. Mindkettőnek kezébe nyomtak egy kis üvegcset és eltávoztak. Ezzel megkezdődött a csodagomba diadalutja Aradon. Egész nap folyamán különféle típusok jelentek meg a gyógyszertárban, akik közül egyik hangosan, örömteljes reménykedéssel kérte a csodaszert, a másik pirulva, diszkréten, mintha szégyelné, hogy neki ilyesmire van szüksége. Délután négy órakor egy elegáns és szép fiatalasszony ment be a patikába. A gyógyszerész kisasszonyt félrehuzta és halkán a fülébe sugott:

— Abból a kivonathból szeretnék venni. Tetszik tudni a férjemnek, hogyis mondjam csak... csuzos bántalmaj vannak.

Mennyi reménység, mennyi bizalom és mennyi vágy száll a japángomba felé. Igazán megérdemelnék ezek az emberek, hogy vágyuk, reményük valóra váljon. A csodaszert legkésőbbi vevője este nyolc órakor állított be a gyógyszertárba. Egy összetöporodott öreg koldus volt. Őt lejt akartak neki adni, de visszautasította.

— Abból a gombából kérek inkább, — szólott öreges hangján — nem akarok én koldulni, hanem dolgozni szeretnék.

Megkapta az adagot és reszketve rejtette el rongyos kabátjának zsebében.

A gombakivonathból mindenki

csak egy három évökamárnyi folyadékot tartalmazó üvegcset kap. A gyógyszerész ugyanis attól fél, hogy esetleg mohó emberek akadnak, akik gyors eredményt szeretnének elérni és literszámba innák a gomba kivonatot. Így esetleg súlyos betegséget okozna, mert a nagymennyiségű jó mérgező hatással van a szervezetre.

Adófelebbezések

az aradi törvényszéken

A bíróság helybenhagyta a pénzügyigazgatóság által kirott adókat

(Arad, december 21.) Az aradi törvényszék ma tárgyalta az adókirovások ellen beadott felebbezéseket. Érdekes azonban, hogy bár a felebbezésekben az adózók az érvek egész légiójával kifogásolták a horribilis adóemeléseket, maga a tárgyalás nyilván egyáltalán nem érdekelte őket, amennyiben egyetlen egy felebbező sem jelent meg a tárgyaláson s ennek következtében a törvényszék helybenhagyta a kirovásokat. Viszont azonban valószerűbb, hogy a túl magas adókirovás ellen felebbezők legtöbbször kereskedő lévén, a karácsony előtti napokon egy teljes délelőttre, vagy délutánra nem távozhattak el üzletéből s így történhetett meg, hogy senki nem jelent meg ma a törvényszéken, hogy panaszát előszóban is elmondhassa. A törvényszék az alábbi felebbezők ügyét tárgyalta, illetve hagyta helyben a rájuk kivetett adótetelek összegeit: Császár Imre, Czeglédy Lajos, Farkas Lupné, Gul Bernát, Goldstein Jenő, Gyuvril Gyula, Klein Rudolf, özvegy Vertán Miksáné, Kleits Vilmos, Krém Sándor, Konrád János, Leicher Frigyes, Macean Miklós, Macean István, Missir Jakab, Mijajlovits Illés, Pálffy Imre, Pecican és Tennerholz, Werkmeister János Arad, Ardelean Tódor Gaisa, Csizmás József, Cardas Péter és Endrey József Alsósimánd, Floruti János Buttyin, Garlacy János Pan-

kota, Hacker Lipó, Feketegyarmat, Halja Vazul Berzova, Hellmann József Komló, Hivan János Szinta, Juga Lőrinc Magulita, Kádár József Borza, Martin József Nagylak, Messer Márton Alsósimánd, Mózes István Gaisa, Winterstein Mihály Komló, Heilbrunn Jakab Feketegyarmat.

Hamis ékszerek

Meszlényi Adrienne hagyatékában

Az elhunyt budapesti színésznő rokonai súlyos vádakat hangoztatnak.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A nemrégiben elhunyt Meszlényi Adrienne bátyja, Meislinger Róbert alezredes megtámadta a végrendeletet és egyben azt állítja, hogy egymilliórd koronányi érték hiányzik a Nemzeti Színház elhunyt volt művésznőjének lakásáról. Később a járásbíró előtt azt állította, hogy dr. Szappanos Gerő végrendeleti végrehajtó családtagjaival egyetemben több ízben üres bördöndökkel ment fel Meszlényi Adrienne lakásába és tett bördöndökkel tért onnan vissza. Az alezredes szerint azonkívül a lakásban hagyott félmilliórd értékűre becsült gyöngyök a gyűrűk helyett, amelyet a művésznő barátjára, özv. Vargha Sándornéra hagyott, félbevágott barokkgyöngy-ékszereket találtak, amelyek alig érnek ötmillió koronát.

Az alezredes vádjaihoz csatlakozott özv. Vargha Sándorné is, aki ma előleges szakértői szemlét és bizonyítást kért annak megállapítására, hogy vajon az igazgyöngyök azonosak-e azokkal a nagyértékű ékszerekkel, amelyeket Meszlényi Adrienne halála előtt hordott és neki ajándékozott. Kéri egyben, hogy amennyiben ezek tényleg azonosak, adják ki részére, mert az összes érdekelt megadta hozzájárulásukat. Özv. Vargha Sándorné kérelmét a bíróság azzal a kérelemmel egyidejűleg fogja tárgyalni, amelyet Meislinger alezredes ügyvédje a lakás lepecsételése vonatkozólag terjesztett elő. A további eljárás során az érdekelték újabb fordulatot várnak, bár az utóbbi napokban felmerült az a lehetőség is, hogy az ügyet hékésen fogják elintézní, s lassan elül a harc, amely Meszlényi Adrienne tizenötmilliórdos vagyona körül olyan kegyetlen heveséggel dúl.

SPORT.

○ A budapesti Hungária első turagyőzelmé. Lisboából jelentik: A budapesti Hungária portugál turáján a lisszaboni Viktoriát 1:0 arányban legyőzte. A csapat legjobbja Orth és Mandl voltak. A gólt Orth lőtte. A Hungária turája még folytatódik.

Szenzációs meglepetés lesz

az „Aradi Közlöny”

tartalmas karácsonyi száma!

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági megegyezés Románia és Németország között

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul diplomáciai körökből nyert értesülése szerint fontos politikai és gazdasági tárgyalás megkezdése várható Bucaresti és Berlin között a Németország és Románia között függő ügyek likvidálása és a két ország kereskedelmi

viszonyának megállapítása végett. Von Mutius bucaresti-i német követ Averescu tábornokkal és Mitilineu külügyminiszterrel folytatott tanácskozásai után tudvaleg Berlinbe utazott. Viszátérését nagy érdeklődéssel várják, úgy a román politikai, mint külföldi diplomáciai körök.

Zürichben 2.75, Párisban 12.90 a lej.

A lej az utóbbi időben úgy a belföldi, mint a külföldi piacokon igen ingadozó volt és circa 10 nappal ezelőtt határozott gyengülő tendenciát mutatott, úgy, hogy már a 2.50-es zürichi paritás alá süllyedt. Általában az a feltevés uralkodott, hogy a lejnek ez a lanyhuló irányzata által élénkebb exportüzlet fog kifejlődni és hacsak átmenetileg is, körülbelül a 2.50-es alapon fog stabilizálódni. Ezzel szemben meglepetésszerűen pár nap óta az észlelhető, hogy a lej fokozottan visszanyeri régebbi magas kurzusát és úgy a belföldi, mint a külföldi piacon határozott lejhossz tapasztalható. Szakkörökben ezt az emelkedést a bankok évről-évről tával hozzá kapcsolatba. Ugyanis a bankok a mai szűkös pénzügyi viszonyok között meglehetősen kevés készpénz-álladékkal rendelkeznek és december 31-én mérlegestétika és egyéb szempontokból nagyobb összegű készpénz-egyenleget kívánnak kimutatni. E cél érdekében a pénzügyintézetek meglehetősen nagy devizakészletet dobálnak a piacra, azonkívül az exporttörök kényszerülve vannak, hogy devizájukat eladják, mivel a pénzügyintézetek ez évben ugyancsak tartózkodnak a kölcsönök folyósításától. Ennek a ténynek eredménye azután az, hogy lej-emelkedés mutatkozik és hogy devizabőség észlelhető a piacon.

Helyi valutáarak. (December 21.) **Kifizetések:** Newyork 190.75, London 930, Prága 5.68, Páris 7.90, Milanó 8.77, Zágráb 3.39, Bécs 27.03, Amsterdam 76.70, Berlin 45.70, Budapest 370, Zürich 37. — **Áru:** Dollár 191, cseh korona 5.60, francia frank 7.90, olasz lira 8.70, dinár 3.35, osztrák

schilling 27.10, márka 45.50, magyar korona 370, svájci frank 37. — **PéNZ:** Dollár 189, cseh korona 5.45, francia frank 7.40, olasz lira 8.40, dinár 3.15, osztrák schilling 26.60, márka 44.50, magyar korona 380, svájci frank 36.50. — **Irányzat:** lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (December 21.) Berlin 123.10, Amsterdam 206.90, Newyork 517.12.50, London 2509, Páris 20.95, Milanó 23.45, Prága 15.32.50, Budapest 72.42.50, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti** 2.75, Varsó 57, Bécs 72.95.

Zürichi tőzsdézárás. (December 21.) Berlin 123.15, Amsterdam 206.90, Newyork 517.12.50, London 2508.75, Páris 20.90, Milanó 23.47.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.35, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti** 2.75, Varsó 57.50, Bécs 73.

Értékek: tőzsdézárás (December 21.) **Devizák:** Páris 7.75, Berlin 44.80, London 912, Newyork 186, Milanó 8.60, Zürich 36.30, Bécs 26.55, Prága 5.56. — **Valuták:** Napoleon 780, márka 45, léva 1.40, török lira 1.—, angol font 935, francia frank 8.—, svájci frank 38, olasz lira 8.75, drachma 2.20, dinár 3.40, dollár 193, lengyel zloty 20, osztrák schilling 28, magyar korona 27, cseh korona 5.60.

— **Aláírták a török-magyar szerződést.** Angórából jelentik: A török-magyar kereskedelmi szerződést aláírták.

— **Bécsben megszünt a devizakorlátozás.** Bécsből jelentik: A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterekkel egyetértve, a pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a devizaforgalommal összefüggő kényszer-gazdálkodás utolsó maradványait megszüntette. Így december 27-ikétől Ausztriában teljesen megszűnik a devizakorlátozás.

Felemelik a civillistát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kormány ma a parlament elé terjeszti a királyi civillista felemeléséről szóló törvényjavaslatot. Az eddigi 700 ezer aranylejt egy millióra emelik fel. Azt hiszik, hogy a javaslatot még a karácsonyi szünet előtt megszavazzák.

XI. Pius pápa Mussoliniért

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A pápa ma délelőtt titkos konzisztóriumot tartott és ezen beszédet mondott az Action Francaiseról, amely Franciaországban a lelkeket izgalomban tartja. A szentatya kijelentette, hogy a katolikusoknak nem szabad olyan programokhoz és olyan újságokhoz csatlakozniok, vagy azokba dolgozniok, melyek a politikát a vallás elé helyezik. Nem szabad a katolikusoknak olyan újságokat támogatni, amelyeknek közleményei a katolikus erkölcs értelmében elvetendőek. A pápa sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a franciákat politikai kérdések részére szakítják. Olaszország is élt át viharokat — folytatta aztán. — A felháborodás és iszonyat viharát támasztotta az örült merénylet, annak a férfinak élete ellen, aki oly sok tetterővel irányítja az ország sorsát, hogy maga az ország dőlne romlásba, ha személyét veszélyeztetnék.

A szentatya végül kijelentette, hogy Mussolini megmenekülése az isteni gondviselés beavatkozásának műve és leszögezte, hogy mivel a Vatikán az elsők közt volt, amely a szerencsésen elmúlt veszedelemről hirt kapott, hálájuk is bizonyosan az elsők között volt, amely felszállt az egek urához.

Tizenkétmilliárdos pör a magyar államkincstár ellen

Budapestről jelentik: Emlékezetes a múlt évben történt 120 milliárdos szombathelyi vámpanama, amelyet Domonkos József, Kállai Lajos, Tanga Károly, Pincési József és Konti Nándor detektívek lepleztek le, hosszas megfigyelés után. A detektívek ezután beadták a kérvényüket, hogy megkapják a törvényben előírt tíz százalékos jutalmat, amit azonban a mai napig nem utaltak ki. A detektívek most keresetet nyújtottak be a törvényszékhez 12 milliárdot követelve az államtól.

MOZI.

xx Nagyismeretlen nő címen nagyélenk az aradi Apolló mozgószínház hatalmas filmujdonságot: A Habsburgház tragédiája az összeomlott monarchia dinasztijájának különleges életét. Biró Lajos, a nagy magyar regényíró feldolgozásában került filmre Ferenc József és az egész uralkodócsalád élete. Teljesen új megvilágításba kerül a mayerlingi tragédia, mely halálos pontot tett Rudolf trónörökös szerelmi regénye után. A film csütörtökig marad műsoron és az előadások fél 5, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx Négy ismeretlen nő címen nagy-szabású kalandorfilmet mutat be szer-

Williams

Luxus-borotváló-crème!

Eredeti tubus olvesszít-hetetlen dugással, naponkénti használat mellett kb. 4 hónapig elegendő.
Kérjen Williams új amerikai borotváló-vízét is:
„ACQUA VELVA“
Gyárosok: The J. B. Williams Company
Glastonbury, Conn., U. S. A.
Vezérképviselet Ausztria és a Balkán részére:
M. E. MAYER, Wien I.
Egyedüli elárúsító Románia részére:
MAURICIU MARGULIUS
Bucuresti, Str. Smárden 4.
Mindentitt kapható! Mindentitt kapható!

dán este az aradi Uránia mozgószínház. A kalandordrámák minden izgalma nagyszerűen érvényesül a filmben. A film két részből áll, de az Uránia mind a két részt egyszerre mutatta be és az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. A kép különös érdekessége az, hogy a főszerepet Huszár Pufi, az Amerikába elszármazott nagynevű magyar moziszinész alakítja.

xx A legújabb világesemények között az Ulpia film-journal, melyet mindennap vetít az aradi Uránia.

xx Jön! Puccini nagy operája, a Bohémek. — Jön! Harry Liedtke legkedvesebb katona-filmje, a Csákó és kalap.

AKI AZ „ARADI KÖZLÖNY“

karácsonykor megjelenő számában hirdetésének jó helyet akar biztosítani, az siessen hirdetését haladéktalanul az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalába beküldeni.

Az aradi Urániában

Bemutatója
ma, szerdától

Nagy ismeretlen nő

Nagyszabású kalandor film.
2 részben, II felvonásban.

Mindkét rész
egyszerre bemutatva

Főszerepben:
Ellen Richter.

Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Jön! Jön!
Harry Liedtke
legkedvesebb katona filmje a
Csákó és kalap.

Mi a leghasznosabb karácsonyi ajándék?

Egy ruhára való Crep de chen (bármilyen színben) Lej 975.—
3 mtr. Barchend egy ruhára ... Lej 180.—
3 mtr. tiszta gyapju sötét kék szövet (egy férfi ruhára) L. 1190.—
1 pár keztyű ... Lej 40.—
1 mtr. la mosott chiffon ... Lej 49.—

Francia divatkabátszövet ... Lej 450, 670, 790.—
3 mtr. fehér Crep de chen (egy menyasszonyi ruhára) Lej 1250.—
1 kalapra való divatbársony ... Lej 100.—
1 mtr. fekete ruhabársony ... Lej 175.—
Szövet és selyem maradékok félárban!

„RENAISSANCE“

Arad, Str. Bratianu 2
(MINORITA-palota.)
Weitzer János-ucca.

Aradi ügyvéd póre temesvári boncsalók ellen A százezeres vagyonu Schulleréken nem lehet száz-ezer leit behajtani

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Rendkívül érdekes felelőváltási ügyben tartott tegnap tárgyalást a temesvári tábla. Még emlékeztetnem van az a nagyarányú visszaélés, amelyet 1922-ben követtek el a kincstári bonok körül a temesvári Schuller-testvérek. — Mint ismeretes, ezeken a manipulációkon Schullerék horribilis összegeket kerestek, amelyeket a felelősségre vonás elől ingatlanokba fektettek be. Még az ügy kikapartatása előtt Schuller Áron és Schuller Haskel megvásárolták özvegy Bissingen Ernőné grófné feletté hétézerholdas birtokát. A vételt Miclea Sever dr. aradi ügyvéd közvetítette s ő végezte el az átírással járó összes ügyvédi teendőket is, amelyek nagy utána-járást igényeltek, amennyiben a birtok eladója idegen állampolgár volt, míg Schullerék éppen a birtokkiszajátítás elől akarták maguknak megkaparítani a hatalmas birtokot.

A birtokvásárlás lebonyolítására Schullerék egy részvénytársaságot alapítottak Bucurestiben Societate de Mosil si Padurii cím alatt. Ez a részvénytársaság volt a birtok tulajdonképeni tulajdonosa. Időközben azonban a visszaélések ügye kipattant és Schullerék jónak látták százezer leit is többet érő vagyonukat Syájcha kimenteni, ami sikerült is nekik annak dacára, hogy az agrár-törvény alapján a birtokot közben kiszajátították. Mikor a kiszajátítás

már végleges befejezést nyert, Miclea Sever dr. a négy éven keresztül végzett ügyvédi munkájáért eiszámolást küldött Schulleréknak, akik azonban a csekély és mindössze 135.000 lejt kitévő ügyvédi honoráriumot sem akarták kifizetni. Miclea dr. ezért keresetet nyújtott be ellenük az aradi törvényszéken, amely megítélte a kért összeget s felhatalmazta Micleat, hogy végrehajtási uton hajtsa be követelését. Azonban Schulleréknak akkor már semmi feltalálható vagyonuk nem lévén, viszont a részvénytársaság is időközben teljesen elszegényedett, Miclea nem tudott foglalást foganatosítani. Ezzel szemben azonban Schullerék a temesvári táblához felfolyamodást adtak be az aradi törvényszék ítétele ellen. Az ügyben tegnapra tüzték ki a tárgyalást, amelyet azonban a bizonyítás kiegészítése végett elnapoltak.

A fascista Litvánia békés hurokat penget

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Goldemár litván külügyminiszter biztosította a lengyel kormányt arról, hogy Litvániának nincsenek támadó szándékai és akciója csupán arra irányult, hogy az előbbi kormányval szemben megvédje Litvániát attól, hogy Szovjetország előőrse legyen. Az új kormány a bolszevizmustól akarja az orszá-

got megmenteni. Meg van arról győződve, hogy kárpótlást talál a balti államoknál az Oroszországgal való szakításért. A kormány az ország gazdasági talpraállítását tartja a legfontosabb problémának és ebből az következik, hogy Litvánia külföldi kölcsönt akar felvenni.

.....

Rád:ó-műsor.

Szerda, december 22. Wien—Gráz: 20. Operaelőadás, utána könnyű zene. — Zágráb: 20.30. Vidám- és tánczene. — Pozsony: 18. Hangverseny. — 19.05. Zene. — Milano: 16.30. A Malvezzi-kvintett hangversenye. — 20.45. Operaelőadás. — Breslau: 16.30. Berlioz—Saint-Saens-délután. — Prága: 20.02. Orosz operaest. — Leipzig: 20.15. Régi karácsonyi dalok. — 22.15. Tánczene. — London: 22.15. Hangverseny. — Stuttgart: 20.15. Hangverseny. — Róma: 21. Hangverseny. — Frankfurt n. M.: 20.15. Hangverseny. — München: 17. Hangverseny. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 17.02. Történelmi előadás. — 17.50. Ökonómiai előadás. — 18.30. Előadás leányok részére. — 19. Operaelőadás, utána tánczene.

Az aradi Apolloban
még ma, szerdán és csütörtökön
Habsburgház
tragédiája.
Korda Máriaival
a főszerepben.
Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JOZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judejului.

SOMLO
Olyan nagy raktárt és olyan
leső árakat sehol sem
találhat
LCSO
Mint minálunk
mert sikerült megkapnunk a
LCSO
Legnagyobb harisnya és
szövet
árakat!
OLCSO

Jön!
PUGGINI nagy operája a
Bohéme
Énekkiséréttel!

Karácsonyi vásár!

INGYEN AD minden térvételhez egy művészi kivitelű nagytáblát **Stojkovits és Békés** Arad, Piata A. Iancu (Szabadság-tér) :-:-

Szalón cukorka! Fantazie figurák! Ajándék bonbonok a legelegánsabb dobozokban! Állandóan friss áru. Nagy választék! Figyelmes kiszolgálás! **Gábor** cukorkaüzletben ARAD, Str. ALEXANDRI (Salacz-uca) 1. sz. 7412

Legalkalmasabb
Ajándék
esernyő
és bőrönd
legelőcsöbben beszerezhető
!! óriási választék !!
TRANSYLVANIA
speciális
esernyő- és bőrönd-áruházban
Arad, Bulv. Regina Maria No. 12.
(Fischer Eliz palota.)
Ernyő javításokat jutányosan vállalunk.

Mindenkinek saját érdeke meggyőződni, hogy legelőcsöbben vásárolhat **Bogyó A.**
női harisnyát
28 lejtől 145 lejtig! Férfi és gyermek harisnyát 20 lejtől! Koztyút 45 lejtől! Napna bőrkezttyű L. 288!
Bolgym saal 120 lejtől! Reform nadrágot 68 lejtől! Női és férfi kötött mellények! Pulloverek! Gyermek
szvetterek! Téli alsó trikók! Nyakkendő 28 lejtől! Férfi bekavódó prima L. 185! Csipke fehér és ecrtt színekben! Divat szalagok ripe, taft! (Deák Forenc-uca.)

ASZTALOSOK!
tábla-üveget elsőrendű négyzetméteren-kint 130 lejtől üveges Aradon szállít: **Schwarz** a zsidó templommal szemben. Tükrök- és képkeret-
lécek legelőcsöbben árban. 7374

Finom lugmentes tartósan
habzó borotva szappan
tucat 45 lej.
Igen finom illatu Kölni viz
100 gram 16 lej.
Nemes orgona, Chypre, L. Ori-
gan Orosz stb. kölni
100 gram 35 lej 7398
HEHS VILMOSNAL Arad
(Lázár Vilmos-uca).

Gritzner varrógépek
PUCH kerékpárok
Gramofonok és lemezek
nagy választékban
Fábián és Társa
Arad, Str. Motlanu 16. (Forray-u.)

Karácsonyfák
1 1/2 métertől 3 méteresig nagy választékban feltűnő olcsó árért vehetők
Jahoda és Ungermanné
kertészetében Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 9. Str. Dorobanților (Urban-l.-u. 68-74)

Karácsonyi árak
Muzsaj-nál Arad
színházzal szemben.
Gyapju öltöny
téli ... .. Lei 1750
Double raglan
v. ulster téli Lei 2350
Téli kabát szörme
sál gallérral ... .. Lei 2850
Bőr kabát
szörme bűrés és gallér Lei 4000
Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

Csokoládé Király karácsonyi kiállítása megkezdődött. Loggárdagabb választék cukorka és csokoládé különlegességekben. —: Szaloncukorka különlegességek állandóan friss és legelőcsöbben kaphatók. —: Saját gyár! —: Legelőcsöbben árak!

Nagy karácsonyi vásár! Női és gyermek télikabátokban **Mélyen leszállított árak!**

Győzdjön meg saját érdekében utólréshetetlen versenyképességemről! Minden vevő egy szép ajándékot kap

Iuliu PLESZ Gyula

Központi ruhanagyruházban Arad, Str. Colonel Piriol 5. (Vörösmarthy-ucca) A színház hátsó bejáratával szemben

Legfinomabb teavaj egész napon át kapható **Aradi Tejcsarnok,** Strada Crisan (Karolina-ucca) 8. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden első hirdetés ára hétköznap 4 lej — banl vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, ill. 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket a. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

JÉZUSKÁNAK! Kis kerékpárt hozzálnékem karácsonyra Sambura János műszerész Arad, Str. Mărășesti No. 4. (Kössuth-ucca.) 10396

CSÖPPETSEM. Nem akartam és mégis boldoggá tett. Köszönöm. Nagyon szép. Szeretem. 7535

Alkalmazás.

VASUTÉPÍTÉSNEK felállítandó élelmezési kintinhoz óvadékképes üzletvezető azonnalra keresetlik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3756

Lakás.

GYÁRIGAZGÁTÓ keres abszolút elsőrendű szobát főtér közelében élőkölő családnál. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10396

Vétel és eladás.

KÉPES és mesekönyvek, díszek, egyéb ajándéktárgyak dus választéka Naményinál, Arad, Weitzer-ucca. 7512

SAJÁT termései tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszerárban. 6876

NUTRIA BÉLÉSŰ VÁROSI BUNDA, szörmék, szőnyegek, háló, ebédöl, uriszoba, leányiszoba, szalonberendezések, gyermekjátékok, vitrin, könyvszekrények, íróasztalok, tükörök, trimó, asztalok, ebédlőszékek, klubgarnitúra, bőr fotelok, Biedernayer szalon, vitrin, vitrintárgyak, babakelengye, zongora, asztalneműk, íróasztalgarnitúrák, gyermekágy, gyermekkocsik, antik fotel, antik órák, szervizek, dísz tárgyak stb. eladó. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

KÉT drb. fajtszia patkányfogó foxterrier kutya és 20 drb. kanárimadár cicsón eladó. Arad, Str. Eminescu 36. 7546

DECEMBER 31-ig tart a végkiárúsítás a Salon Artistiqueben. A megmaradt butorokat, porcellánokat, festményeket, szőnyeget, műtárgyakat minden elfogadható áron eladjuk. 2601

KARÁCSONYRA bizományba keresek gyermekjátékokat, dísz tárgyakat, bőrön ököket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butordarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

LEGSZEBB karácsonyfadíszek, szentképek, mesekönyvek, imakönyvek, emlékkönyvek Krausz Paulinnál színházépület. 7489

CSEPLŐSZEKRENYEKET, locomobílokat nagyon olcsó árban árusítok, 100 HP. Diesel, 50 HP. négyütemű nyersolajmotor kapható. 7513

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm-osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Élő és friss dunal hal

kapható csütörtökön és pénteken:

Luttwák József cégnél Arad

Jóforgalmu kalapüzlet

a város központjában, más vállalkozás miatt, azonnal eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7426

Legtökéletesebbek a **NEUTRODYN** rádió-készülékek fűtőlés-mentes kaphatók

Hibátlan, tartós minőségű **selyem harisnya** minden létező színben

120.- lej Bársonypál Arad, P. Avram Iancu No. 18.

JÓL BEVEZETETT vaskereskedés

nagy vevőkörrel a piac főtéren, huszezer lakosu városban másoldalu elfoglaltság miatt ELADÓ.

LUSZTIG ERNŐ Pecca (Magyarpécska) Aradmogye. 10396

Legtökéletesebbek a **NEUTRODYN** rádió-készülékek fűtőlés-mentes kaphatók „ELECTRON” villamosági vállalatnál Str. Meștjanu (Forray-u.l.)

PYRAM parkett-paszta PYRAM padló-lakk PYRAM PYRAM bőr-lakk PYRAM olajkrém PYRAM bőrfe-ketítő PYRAM kékítő PYRAM olajszívás PYRAM tinta-por PYRAM

Porosz köszénből égetett, legmagasabb kalóriájú wiener Gaskoksz

érkezett. — Minden mennyiségben házhoz szállítjuk. Vaggontételekben szállítást 3 napon belül garantáljuk.

Boros & Czucker Arad Bulv. Reg. Ferdinand 40. (Aradana épület). :- Telefon 952. szám.

„CARLTON” (volt „BRISTOL”) SZÁLLODA BUDAPEST. IV., Petöfi-tér 6. sz. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem Sürgőnycim: „CARLTONOTEL” Dunaparton, minden elképezhető kényelemmel. Kitünő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Ha akar **Ön olcsón venni** izléses elsőrendű modern

butort,

akkor fájadjon el az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájába, a váróházával szemben

december 7-én megnyílt butorraktárunkba,

ahol a legegyszerűbbtől kezdve a legművésziesebb, legmodernebb butorokat a

legolcsóbb árban

szerezheti be, mint ott Ön a butort

közvetlen a

termelőktől kapja!

Szives pártfogást kér: Societate Cooperative a Meseriașilor din Arad producere de mobile și tâmplărie.

Aradi Iparosok butor- és asztalosáru termelő szövetkezete Arad.

Str. Eminescu 41. (volt Deák Ferenc-u.)

2 ségtelen hogy az **5 letes hirdetés** **6 hatós** eredményt hoz!

VIZUMOK követségeknél **Utleve**hosszrahítások, C.F.R. hírletek **!! Künstler-vizumiroda !!** Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben. **Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézek.**

Nagy karácsonyi vásárt rendez Hartmann Kálmán ékszerész ARAD, Egész nap (Minorita-palota). nyitva!